

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

АНАЛИЗА ЗДРАВСТВЕНОГ СТАЊА СТАНОВНИШТВА СРЕМСКОГ ОКРУГА ЗА 2019. ГОДИНУ

Завод за јавно здравље Сремска Митровица представља регионалну установу Сремског округа, која прати и анализира здравствено стање становништва, као и рад здравствених установа и организацију здравствених служби у Сремском округу, а све у складу са законском регулативом.

У припреми ове анализе коришћени су подаци добијени редовном здравствено статистичком евиденцијом, односно на основу статистичких извештаја које здравствене установе достављају Заводу за јавно здравље Сремска Митровица.

Анализа здравственог стања становништва Срема у 2019. години указује на то да је здравствено стање детерминисано актуелним демографским, географским, културним и традиционалним специфичностима, које различитим механизмима утичу на здравље становништва.

Још увек доминирају хронична незаразна обољења, имајући у виду недовољно развијену свест грађана о значају превенције истих, за које су одговорни у већини случајева доприноси ризико фактори а који су резултат навика и понашања сваког појединца. Ти фактори су: пушење, неправилна исхрана, физичка неактивност, гојазност и др. Све то указује на сталну потребу мултисекторске сарадње унутар целог друштва, потребу спровођења свих активности из области промоције здравља, јер промоција здравља захтева координирану акцију свих заинтересованих страна: републичке и покрајинске владе, здравственог, социјалног, економског и других сектора, невладиних и добровољних организација, локалних власти, индустрије, привреде и мас медија. Здравствена заштита је оријентисана према пацијенту као и очувању и унапређењу здравља становништва, а брига за здравље је обавеза целокупне заједнице.

Промоција здравља, здравствено стање становништва као и све активности на његовом унапређењу, превазилазе здравствену заштиту у смислу да постају тема за ствараоце политике у свим секторима и на свим нивоима и на тај начин подстичу све одговорне чиниоце да буду свесни последица које њихове одлуке могу имати по здравље као и да прихвате одговорност за здравље. Анализа здравственог стања становништва представља један од најрелевантнијих аргумената за евалуацију ефикасне имплементације здравствене политике, али и дефинисаних стратешких опредељења у здравственом и другим секторима у заједници.

Демографски показатељи

Становништво мења своја структурна обележја под утицајем бројних фактора, и као таква динамична појава стално се креће. Природно кретање становништва подразумева промене у укупном броју становника као последица рађања (наталитет) и умирања (морталитет). Број рођених је позитивна, а број умрлих негативна компонента кретања становништва.

Један од основних показатеља демографске ситуације једне територије је **број становника**. Сремски округ је територија са 299.060 становника (процена броја становника 2018. године, демографија, ИЗЈЗ Србије Батут).

Важан индикатор старосне структуре је и **зрелост становништва** која говори о процентуалном учешћу особа старих више од 65 година у укупној популацији и уколико је већа од 10%, становништво је врло старо (према критеријумима Уједињених нација). На територији Сремског округа, према овим критеријумима, становништво је изразито старо и учешће у укупној популацији, категорије старије од 65 година је 19,5% (у 2018. години била је 18,9%).

Наталитет или рађање представља број живорођене деце на 1000 становника на једној одређеној територији у току календарске године. Стопа наталитета је ниска.

Општа стопа **морталитета** представља број умрлих на једној територији на 1000 становника и сматра се високом ако је њена вредност изнад 12‰. На територији Сремског округа, израчуната стопа за 2019. годину износи 13,4‰.

За анализу природног кретања становништва користи се и **стопа природног прираштаја** и представља разлику између броја живорођених и умрлих у одређеном временском периоду на једној територији изражену на 1000 становника. Према статистичким подацима, за 2018. годину, за Сремски округ износи - 6,0.

Према подацима Републичког Завода за статистику/ 2018. година, расположиви подаци су за очекивану дужину живота за период 2018. године, за мушки пол је 72,5 година, а за женски пол је 77,9.

У 2019. години, укупан број порођаја на територији Сремског округа, био је 1.355, и то у Општој болници Сремска Митровица. У табели број 1. приказан је и број порођаја по месецима у току године.

Табела број 1- Број порођаја према здравственој установи и месецима

Округ/ Назив установе	Укупно	Јан	Феб	Мар	Апр	Мај	Јун	Јул	Авг	Сеп	Окт	Нов	Дец
Општа болница													
Сремска Митровица	1355	119	99	96	125	96	107	134	143	118	103	111	104
Сремски округ	1355	119	99	96	125	96	107	134	143	118	103	111	104

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

На територији Сремског округа у 2019. години, укупан број рођене деце је 1.374. Сви порођаји су обављени у Општој болници Сремска Митровица. Од тога је 1.372 живорођене бебе, а две бебе су мртворођене. Табела број 2. приказује стање по месецима током целе године.

Табела број 2 - Број рођене деце према здравственој установи и месецима

Округ/ Назив установе	Укупно	Јан	Феб	Мар	Апр	Мај	Јун	Јул	Авг	Сеп	Окт	Нов	Дец
Општа болница													
Сремска Митровица	1.374	120	100	98	127	96	108	136	144	119	104	117	105
Живорођено	1.372	120	100	98	127	96	108	136	144	119	103	117	104
Мртворођено	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Сремски округ	1.374	120	100	98	127	96	108	136	144	119	104	117	105

Укупан број породиља у 2019. години на територији Срема је 1.355, и то у Општој болници Сремска Митровица, табела број 3.

Табела број 3 - Број породиља према здравственој установи и старосним групама

Здравствена установа	Узраст							Укупно
	До 15	16-19	20-29	30-39	40-44	45-49	50+	
Општа болница Сремска Митровица	5	58	669	590	32	1	1.355	
Сремски округ	5	58	669	590	32	1	1.355	

Када се анализирају прекиди трудноће, било их је у 2019. години 214, од тога 195 у Општој болници Сремска Митровица и 19 прекида у Дому здравља Рума (табела број 4).

Табела број 4 - Прекиди трудноће

Сремски округ 2019. година	Број прекида трудноће
Укупно	214
Општа болница Сремска Митровица	195
Дом здравља Рума	19

Морталитет (умирање) и **морбидитет** (обољевање) су негативни показатељи здравственог стања становништва, и веома су значајни приликом израде ове анализе.

МОРТАЛИТЕТ

Морталитет је негативна компонента природног кретања становништва. Стопа морталитета је важан показатељ здравственог стања становништва и представља резултат деловања биолошких, економских и здравствених фактора. Такође, кретање стопе морталитета, уз морбидитет, служи за оцену ефикасности здравствене заштите, као и здравствене и социјалне политике земље.

Водећи узроци смрти одраслог становништва у Сремском округу у 2019. години су:

- Болести система крвотока (I) (50,19%)
- Тумори (C) (20,83%)
- Болести система за дисање (J) (4,54%)
- Болести нервног система (G) (4,32%)
- Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма (E) (4,07%)
- Душевни поремећаји и поремећаји понашања (F) (3,19%)
- Болести система за варење (K) (3,12%)
- Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (R) (3,07%)
- Болести мокраћно-полног система (N) (1,77%)
- Други спољни узроци повређивања (X) (1,42%)

Најређи узроци смртности су:

- Други спољашњи узроци повређивања (Y) (0,15%)
- Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (S) (0,10%)
- Болести изазване другим паразитима (B) (0,07%)
- Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности (Q) (0,05%)
- Стања у порођајном периоду (P) (0,05%)
- Повреде, тровања и последице деловања спољних фактора (T) (0,02%)

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела број 5 - Структура морталитета у Сремском округу

АНАЛИЗА МОРТАЛИТЕТА У СРЕМУ	2015.		2016.		2017.		2018.		2019.	
	број	%	број	%	број	%	број	%	број	%
Узроци умирања(према групама болести)										
Болести система крвотока (I)	1905	47,58%	1880	47,09%	2094	49,62%	2136	50,99%	2012	50,19%
Тумори (C)	866	21,63%	885	22,17%	850	20,14%	842	20,10%	835	20,83%
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази (R)	152	3,80%	72	1,80%	78	1,85%	77	1,84%	123	3,07%
Болести система за дисање (J)	168	4,20%	147	3,68%	187	4,43%	183	4,37%	182	4,54%
Болести система за варење (K)	133	3,32%	121	3,03%	118	2,80%	150	3,58%	125	3,12%
Повреде, тровања и последике деловања спољних фактора (S)	5	0,12%	0	0,00%	1	0,02%	1	0,02%	4	0,10%
Болести жлезда са унутрашњим лучењем (E)	288	7,19%	268	6,71%	285	6,75%	223	5,32%	163	4,07%
Болести нервног система (G)	121	3,02%	142	3,56%	172	4,08%	185	4,42%	173	4,32%
Повреде, тровања и последике деловања спољних фактора (T)	1	0,02%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,02%	1	0,02%
Болести мокрајно- полног система (N)	48	1,20%	69	1,73%	76	1,80%	67	1,60%	71	1,77%
Други спољашњи узроци повређивања (X)	68	1,70%	66	1,65%	41	0,97%	50	1,19%	57	1,42%
Други спољашњи узроци повређивања (Y)	5	0,12%	9	0,23%	9	0,21%	2	0,05%	6	0,15%
Заразне болести и паразитарне болести (A)	11	0,27%	14	0,35%	10	0,24%	17	0,41%	25	0,62%
Тумори и болести крвотворних органа и поремећаји имунитета (D)	18	0,45%	20	0,50%	23	0,55%	22	0,53%	16	0,40%

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

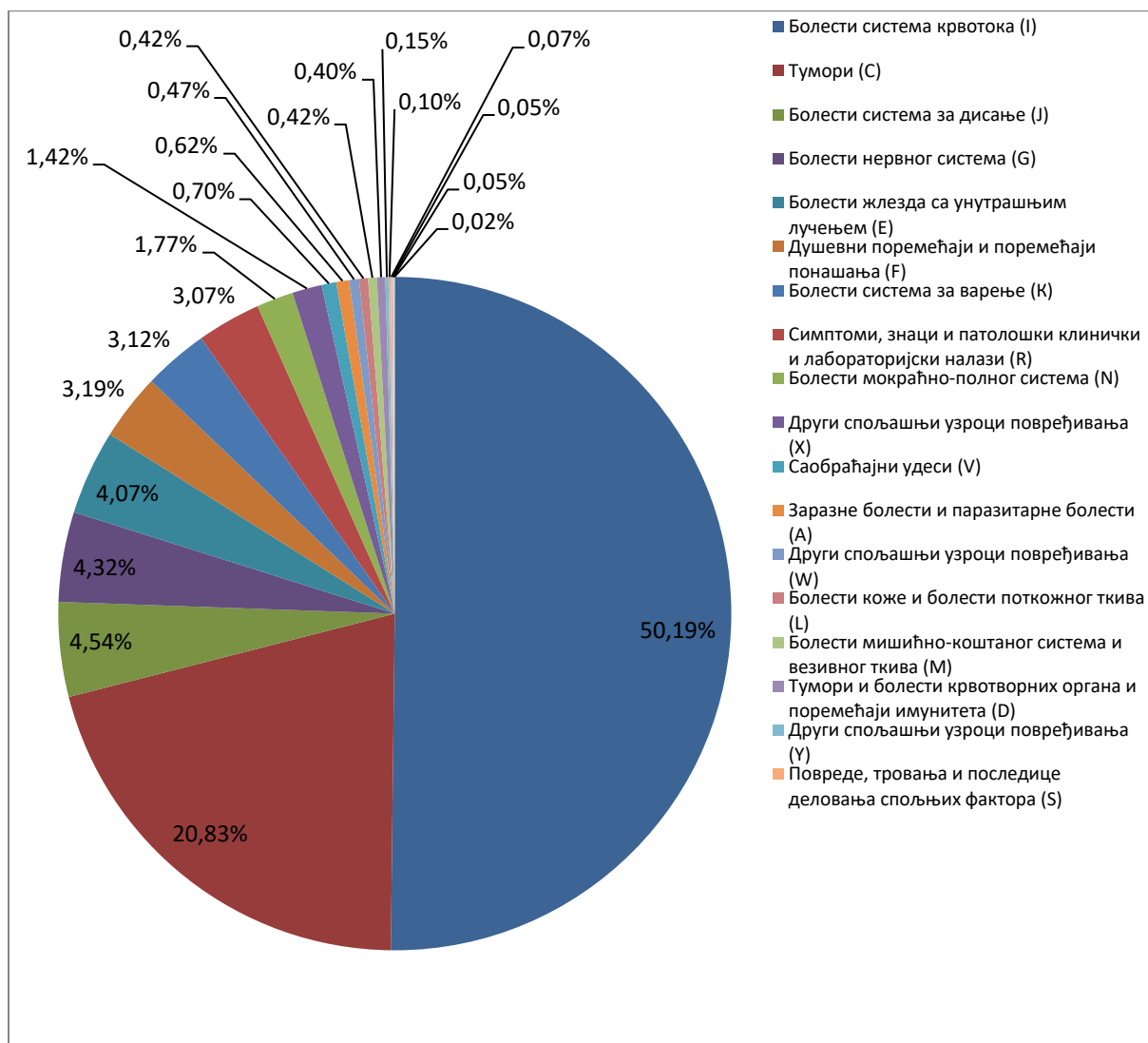
Жиро рачун: 840-209667-75

Душевни поремећаји и поремећаји понашања (F)	155	3,87%	232	5,81%	202	4,79%	155	3,70%	128	3,19%
Други спољашњи узроци повређивања (W)	16	0,40%	16	0,40%	19	0,45%	16	0,38%	19	0,47%
Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива (M)	9	0,22%	5	0,13%	15	0,36%	14	0,33%	17	0,42%
Болести коже и болести поткожног ткива (L)	5	0,12%	7	0,18%	12	0,28%	12	0,29%	17	0,42%
Стања у порођајном периоду (P)	0	0,00%	0	0,00%	1	0,02%	1	0,02%	2	0,05%
Саобраћајни удеси (V)	29	0,72%	34	0,85%	26	0,62%	30	0,72%	28	0,70%
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (Z)	0	0,00%	1	0,03%	0	0,00%	1	0,02%	0	0%
Болести изазване другим паразитима (B)	1	0,02%	4	0,10%	0	0,00%	3	0,07%	3	0,07%
Урођене наказности, деформације и хромозомске ненормалности (Q)	0	0,00%	0	0,00%	1	0,02%	2	0,05%	2	0,05%
укупно:	4004	100%	3992	100%	4220	100%	4189	100%	4009	100%

Анализирајући структуру морталитета уочава се нешто већи проценат умрлих од кардиоваскуларних обољења, а мањи проценат морталитета од малигнитета у односу на претходну годину. Мањи је проценат умрлих од болести система за варење, болести жлезда са унутрашњим лучењем, тумора и болести нервног система. Процент умрлих од болести система за дисање као и групе обољења Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази већи је у односу на претходну годину.

Графикон број 1. Структура морталитета у Сремском округу за 2019. годину

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

У 2019. години када посматрамо појединачне дијагнозе, највећи број становника Сремског округа умро је од инфаркта мозга 9,45%, затим од болести срца узрокованих повишеним крвним притиском 8,08%, затим од обољења срчаног мишића 7,23%, повишеног крвног притиска 6,16%, карцинома душника и плућа 4,54%, недовољне функције срца 4,37%, акутног инфаркта 3,77%, хроничне исхемијске болести срца 3,32% и алцхајмера 2,42%.

Табела број 6 - Структура mortalитета по дијагнозама

МКБ	Број	Процент
I63	379	9,45%
I11	324	8,08%
I42	290	7,23%
I10	247	6,16%
C34	182	4,54%
I50	175	4,37%
I21	151	3,77%
I25	133	3,32%
G30	97	2,42%
F03	76	1,90%
J44	71	1,77%
E11	67	1,67%
C50	65	1,62%
E10	65	1,62%
C20	62	1,55%
Остало	1.625	40,53%
Укупно	4.009	100,00%

Табела број 7 - Најчешће болести као узроци смртности по полу у Сремском округу:

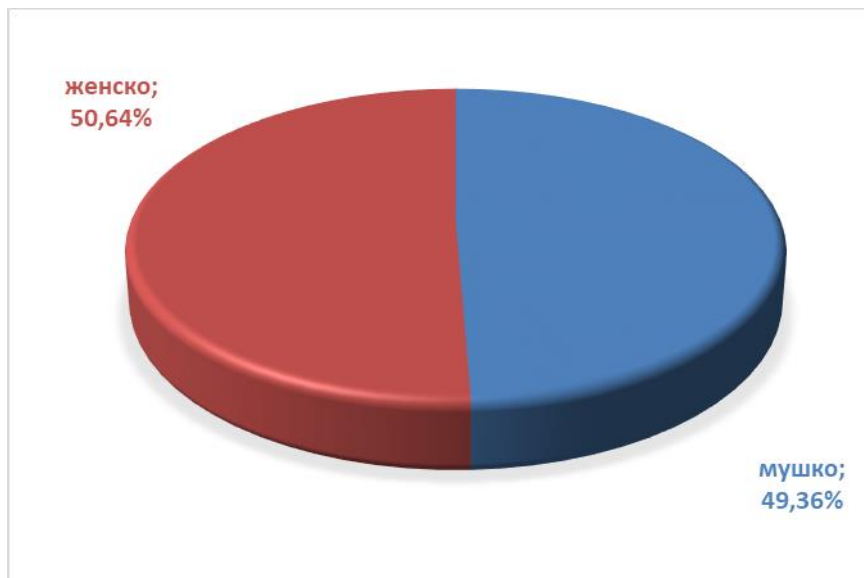
МКБ шифра	Пол				Тотал Број	Тотал Процент
	мушко	женско	Број	Процент		
I63	153	3,82%	226	5,64%	379	9,45%
I11	137	3,42%	187	4,66%	324	8,08%
I42	123	3,07%	167	4,17%	290	7,23%
I10	100	2,49%	147	3,67%	247	6,16%
C34	134	3,34%	48	1,20%	182	4,54%
I50	65	1,62%	110	2,74%	175	4,37%
I21	96	2,39%	55	1,37%	151	3,77%
I25	71	1,77%	62	1,55%	133	3,32%
G30	37	0,92%	60	1,50%	97	2,42%
F03	18	0,45%	58	1,45%	76	1,90%
J44	47	1,17%	24	0,60%	71	1,77%
E11	24	0,60%	43	1,07%	67	1,67%
C50	3	0,07%	62	1,55%	65	1,62%
E10	28	0,70%	37	0,92%	65	1,62%
C20	38	0,95%	24	0,60%	62	1,55%
Остало	905	22,57%	720	17,96%	1625	40,53%
Укупно	1.979	49,36%	2.030	50,64%	4.009	100%

Структура морталитета по полу у Сремском округу говори да је женски пол доминантан када је у питању морталитет, и то код већег броја почетних дијагноза: инфаркта мозга 5,64%, болести срца узрокованих повишеним крвним притиском 4,66%, обољења срчаног мишића 4,17%, хипертензије 3,67%, затим од недовољне функције срца 2,74%, алцхајмера 1,50% и деменције 1,45%.

У структури морталитета мушког пола доминантни су карцином душника и плућа 3,34%, акутног инфаркта 2,39%, хронична исхемијска болеста срца 1,77%, хронична опструктивна болест плућа 1,17% и злоћудни тумор задњег црева 0,95%.

Графикон број 2. - Сремски округ

У структури општег морталитета особе мушког пола заступљене су са 49,36% учесталости а женски пол је заступљен у проценту од 50,64%.

Табела број 8 - Најчешће болести као узроци смртности у Сремском округу у 2019. години из групе кардиоваскуларних болести:

МКБ шифра	Број	Процент
I63	379	18,84%
I11	324	16,10%
I42	290	14,41%
I10	247	12,28%
I50	175	8,70%
I21	151	7,50%
I25	133	6,61%
I61	59	2,93%
I70	56	2,78%
I46	53	2,63%
I20	31	1,54%
I69	28	1,39%
I67	12	0,60%
I48	10	0,50%
I64	8	0,40%
Остало	56	2,78%
Укупно	2.012	100,00%

Водећи узроци смртности из групе кардиоваскуларних болести у Сремском округу су: инфаркт мозга (18,84%), болест срца узрокована повишеним крвним притиском (16,10%), обољење срчаног мишића (14,41%), хипертензија (12,28%), недовољна функција срца (8,70%), акутни инфаркт срца (7,50%), хронична исхемијска болест срца (6,61%) и хеморагија/крварење у мозгу (2,93%).

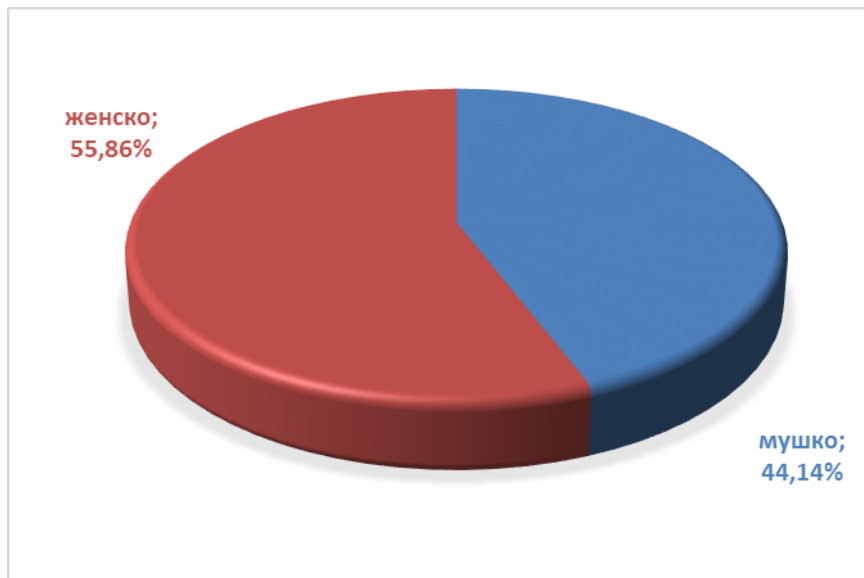
Табела број 9 – Морталитет од кардиоваскуларних болести по полу-Сремски округ

МКБ шифра	мушко		женско		Тотал Број	Тотал Процент
	Број	Процент	Број	Процент		
I63	153	7,60%	226	11,23%	379	18,84%
I11	137	6,81%	187	9,29%	324	16,10%
I42	123	6,11%	167	8,30%	290	14,41%
I10	100	4,97%	147	7,31%	247	12,28%
I50	65	3,23%	110	5,47%	175	8,70%
I21	96	4,77%	55	2,73%	151	7,50%
I25	71	3,53%	62	3,08%	133	6,61%
I61	23	1,14%	36	1,79%	59	2,93%
I70	22	1,09%	34	1,69%	56	2,78%
I46	35	1,74%	18	0,89%	53	2,63%
I20	9	0,45%	22	1,09%	31	1,54%
I69	16	0,80%	12	0,60%	28	1,39%
I67	6	0,30%	6	0,30%	12	0,60%
I48	3	0,15%	7	0,35%	10	0,50%
I64	3	0,15%	5	0,25%	8	0,40%
Остало	26	1,30%	30	1,48%	56	2,78%
Укупно	888	44,14%	1.124	55,86%	2.012	100%

Што се тиче полне структуре морталитета од кардиоваскуларних обољења, као најчешћег узрока смртности у 2019. години уочава се нешто већи проценат умирања женске популације од кардиоваскуларних болести 55,86%, док је мушка популација заступљена са 44,14%. Табела број 9 и графикон број 3.

Графикон број 3. - Однос полова/ умрли од кардиоваскуларних болести Сремски округ/

Анализирајући морталитет од малигнуа обољења, закључује се да се током 2019. године највише умирало од злоћудних тумора плућа и душника, затим дојке, тумора задњег црева, гуштераче, дебелог црева, злоћудног тумора без означене локализације, тумора кестењаче, желуца и злоћудног тумора јетре и у жучним каналима (табела број 10).

Табела број 10 - Најчешћа малигна обољења као узроци морталитета у Сремском округу

МКБ шифра	Број	Процент
C34	182	C34
C50	65	C50
C20	62	C20
C25	59	C25
C18	53	C18
C80	45	C80
C61	43	C61
C16	42	C16
C22	31	C22
C71	27	C71
C67	20	C67
C64	16	C64
C56	15	C56
C32	15	C32
C90	13	C90
Остало	147	17,60%
Укупно	835	100,00%

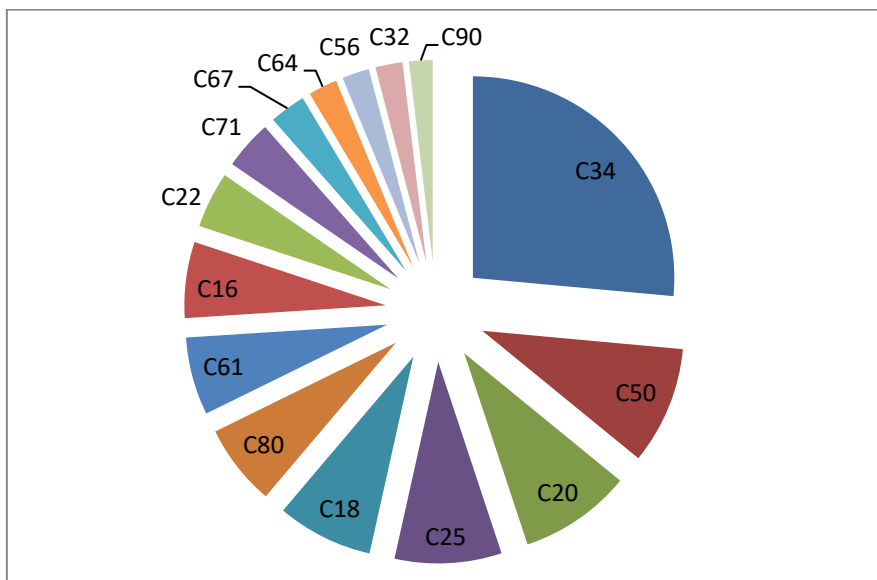

Табела број 11 - Морталитет од малигних болести по полу /Сремски округ/2019. година

МКБ шифра	мушко		женско		Тотал Број	Тотал Процент
	Број	Процент	Број	Процент		
C34	134	16,05%	48	5,75%	182	21,80%
C50	3	0,36%	62	7,43%	65	7,78%
C20	38	4,55%	24	2,87%	62	7,43%
C25	25	2,99%	34	4,07%	59	7,07%
C18	35	4,19%	18	2,16%	53	6,35%
C80	26	3,11%	19	2,28%	45	5,39%
C61	43	5,15%		0,00%	43	5,15%
C16	26	3,11%	16	1,92%	42	5,03%
C22	19	2,28%	12	1,44%	31	3,71%
C71	18	2,16%	9	1,08%	27	3,23%
C67	15	1,80%	5	0,60%	20	2,40%
C64	9	1,08%	7	0,84%	16	1,92%
C56		0,00%	15	1,80%	15	1,80%
C32	14	1,68%	1	0,12%	15	1,80%
C90	8	0,96%	5	0,60%	13	1,56%
Остало	78	9,34%	69	8,26%	147	17,60%
Укупно	491	58,80%	344	41,20%	835	100,00%

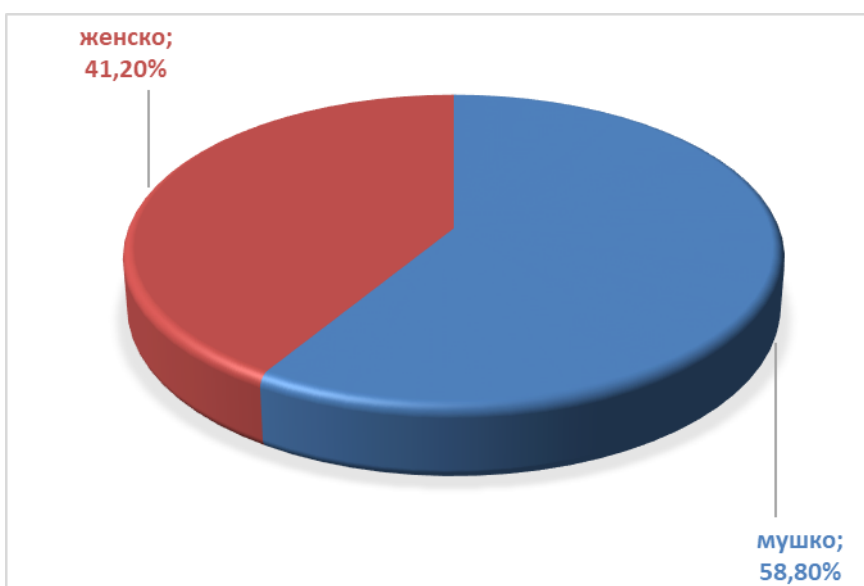
Што се тиче полне структуре морталитета од малигних болести у 2019. години, уочава се нешто већи проценат умирања женске популације од злоћудног тумора гуштераче - 4,07%, док је морталитет мушке популације у већем проценту од тумора душника и плућа са 16,05%, задњег црева 4,55%, тумора дебелог црева 4,19%, тумори без означене локализације 3,11%, желуца са 3,11% као и јетре и у жучним каналима са 2,28%.

Графикон број 4. Најчешћа малигна обољења

У структури морталитета од малигнуа обољења особе мушког пола заступљене су са 58,80% учесталости. Женски пол је заступљен у проценту од 41,20%.

Графикон број 5. Однос полова умрлих од малигнуа обољења

Највећи социјално медицински значај имају **масовне незаразне болести (МНБ)**, како у структури морталитета (умирања) тако и у структури морбидитета (разбојевања). Масовне незаразне болести, као што су: кардиоваскуларне, малигне, дијабетес, ментални поремећаји, хронична плућна обољења и друго, већ дуго представљају водеће узроке смртности и морбидитета не само у развијеним земљама него и у земљама у развоју. Масовне незаразне болести су универзална обољења. Њихова општа карактеристика је рани почетак, дуг и прогресијентан ток, оштећења организма која се могу реперкутовати смањењем опште и професионалне способности. Ради се о широкој лепези болести које показују високу фреквенцу и динамику раста. Присутнија су у старијим добним групама, али то не значи да се може ставити знак једнакости између ових болести и старења. Нити су оне искључиво болести старих особа, нити су старе особе искључиво хронични болесници. Подаци рутинске статистике и истраживања становништва указују да се талас епидемије ових болести све више помера ка радно активном становништву где као такве чине најзначајније узроке оболевања, одсуствовања са посла, инвалидитета и прераног умирања.

Морбидитет или обољевање спада у најважније индикаторе здравственог стања становништва, јер даје увид у разбојевање и онеспособљеност становништва. Морбидитет се исказује стопама и то: општа стопа морталитета, специфична стопа, инциденца, преваленца, трајање оболевања као и показатељи ризика оболевања. Рутинска здравствена статистика обезбеђује информације о раширености појединих обољења, али само у делу становништва који је користио здравствену заштиту. То је регистровани морбидитет који се може поделити на ванболнички и болнички.

Ванболнички морбидитет

Основне карактеристике ванболничког морбидитета биће приказане кроз регистрована обољења у службама примарне здравствене заштите и то из статистичких извештаја о раду наведених служби у установама Сремског округа за 2019. годину и то за следеће службе/службе за здравствену заштиту деце, школске деце и омладине, службе опште медицине и службе медицине рада, службе стоматолошке здравствене заштите.

Велики значај имају показатељи регистрованог **морбидитета**-разбојевања. Укупан морбидитет Сремског округа, током 2019. године у служби опште медицине је 527.363, а у служби медицине рада он износи 34.625 (табела број 12).

Служба опште медицине и медицине рада

У структури морбидитета становништва, старијег од 19 година у служби **опште медицине** на територији округа где највећи број корисника здравствене заштите остварује контакт са здравственом службом, водеће-прво место имају болести кардиоваскуларног система са 15,3% (17,8% учешћа у 2018. години), затим група обољења под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом са 14,8%, потом болести система за дисање са 11,6% учешћа (11,8% у 2018. години), такође значајно учешће имају и болести коштаног мишићног система и везивног ткива са 9,5% (8,2% учешћа у 2018. години). Дат је и приказ најчешћих обољења у служби **медицине рада** (табела број 12). У тој служби највећи број оболелих је од болести система за дисање (14,6%), од болести система крвотока (13,2%) и на трећем месту су болести мишићно коштаног система и везивног ткива са (13,1%).

Табела број 12 - Најчешће болести у служби здравствене заштите одраслих и медицине рада - Сремски округ /2019. година

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2019.		2019.	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99	61.542	11,6	5.044	14,6
Болести система крвотока I00-I99	80.427	15,3	4.574	13,2
Фактори који утичу на здр.стање и контакт са здр.службом Z00-Z99	78.152	14,8	4.326	12,5
Болести мишићно коштаног и везивног ткива M00-M99	50.118	9,5	4.548	13,1
Малигне болести C00-C99	6.938	1,3	189	0,54
Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма E00-E99	31.008	5,87	1.202	3,47
Остале болести	219.178	41,6	14.742	42,6
Укупан морбидитет	527.363	100	34.625	100

У служби опште медицине, кардиоваскуларне болести су група обољења која у укупном морбидитету узимају учешће 15,3%, од тога значајну учесталост заузимају артеријска хипертензија и поремећаји спроводног система срца и аритмије. У служби медицине рада, кардиоваскуларне болести заузимају учешће са 13,2%, од тога артеријска хипертензија 6,81%, хемороиди са 1%, поремећаји спроводног система срца и аритмије 0,90% и друге исхемијске болести срца са 0,82% (табела број 13).

Табела број 13 - Најчешће кардиоваскуларне болести-2019. година/ Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2019.		2019.	
	број	%	број	%
Кардиоваскуларне болести свега	80.247	15,3	4.574	13,2
Повишен крвни притисак I10-	51.030	9,67	2.359	6,81
Друге болести срца I27-I43, I51-I52	3.276	0,62	245	0,70
Поремећаји спроводног система срца и аритмије I44-I49	6.253	1,18	315	0,90
Друге исхемијске болести срца I20, I23-I25	4.783	0,90	28/6	0,82
Хемороиди I84	1.858	0,35	351	1
Остале болести	446.936	84,7	30.051	86,8
Укупан морбидитет	527.363	100	34.625	100

Болести система за дисање у укупном морбидитету у 2019. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина учествују са 11,7%. Најчешћа обољења на територији округа из ове групе болести су: акутни фарингитис и тонзилитис, акутне инфекције горњих респираторних путева – неспецифичне и бронхитис. Анализом морбидитета у служби медицине рада на територији округа ова група обољења има учешће са 14,6% (табела број 14).

Табела број 14 - Најчешће болести система за дисање - 2019. година / Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2019.		2019.	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99 свега	61.452	11,7	5.044	14,6
Акутни фарингитис и тонзилитис J02-J03	20.644	3,91	2.150	6,20
Акутне инфекције горњих респираторних путева неспецифичне J00-J01, J05-J06	12.658	2,40	1.347	3,89
Бронхитис J20-J21	7.540	1,42	503	1,45
Остале болести	465.821	88,3	29.581	85,4
Укупан морбидитет	527.363	100	34.625	100

Болести мишићно коштаног система и везивног ткива у укупном морбидитету у 2019. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина, учествују са 9,5%. Најчешћа обољења на територији округа из ове групе болести су: друга обољења леђа, дегенеративна обољења зглобова и друга обољења зглобова. Анализом морбидитета у служби медицине рада на територији округа, ова група обољења има учешће са 13,1% (табела број 15).

Табела број 15 - Болести мишићно - коштаног система и везивног ткива /2019. години/Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2019.		2019.	
	број	%	број	%
Болести мишићно коштаног система – свега M00-M99	50.118	9,50	4.548	13,1
Друга обољења леђа M40-M49, M53-M54	24.270	4,60	1.999	5,8
Дегенеративна обољења зглобова M15-M19	6.502	1,23	649	1,87
Друга обољења зглобова M00-M-03, M22-M25	5.003	0,94	755	2,18
Поремећаји вратног и другог међупршљенског диска M50-M51	1.776	0,33	350	1

Тел:022/610-511   Тел/Факс:022/636-509   Жиро рачун: 840-209667-75

Остале болести	477.245	90,5	30.077	86,9
Укупан морбидитет	527.363	100	34.625	100

Малигна обољења у укупном морбидитету у 2019. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина, учествују са 1,31%. Најчешћи малигнитети на територији округа су: малигнитет дојке, малигнитет бронха и плућа, малигнитет ректосигмоидног споја дебелог црева и малигнитет дебелог црева. Анализом малигнитета у служби медицине рада уочава се број оболелих - 189 или 0,6% учешћа у укупном морбидитету у овој служби (табела број 16).

Табела број 16 - Најчешћи малигнитети у 2019. години Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2019.		2019.	
	број	%	број	%
Малигне болести –свега С00-С96	6.938	1,31	189	0,54
Малигни тумор дојке С50	985	0,18	33	0,09
Малигни тумор плућа, трахеје и бронха С33-С34	794	0,15	12	0,034
Други секундарни злоћудни тумори неозначених и разних локализација С73-С80, С97	561	0,10	19	0,054
Злоћудни тумори ректосигмоидног споја дебелог црева, чмара и чмарног канала С19-С21	589	0,11	22	0,06
Малигни тумор дебелог црева С18	609	0,11	22	0,06
Остале болести	520.425	98,7	34.436	99,5
Укупан морбидитет	527.363	100	34.625	100

Група под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом у укупном морбидитету у 2019. години на територији Сремског округа, када је у питању општа медицина, учествују са 14,8%. Најчешће дијагнозе због којих су се лица јављала код изабраног лекара су: лица у здравственим установама из других разлога, лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања, остала лица потенцијално здравствено угрожена заразном болешћу. Анализом морбидитета у служби медицине рада уочава се да је број лица који је имао контакт са здравственом службом 4.326, односно да са 12,5% узимају учешће у укупном морбидитету у овој служби (табела број 17).

Табела број 17 - Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом /2019. година/ Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2019.		2019.	
	број	%	број	%
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом - свега Z00-Z99	78.152	14,8	4.326	12,5
Лица у здравственим службама из других разлога Z31-Z33, Z37, Z55-Z99	23.962	4,54	1.188	12,5
Остала лица потенцијално здравствено угрожена заразном болешћу Z20, Z22-Z29	9.362	1,77	565	1,3
Лица која траже здравствене услуге ради прегледа и испитивања Z00-Z13	43.003	8,15	2.548	7,4
Остале болести	449.211	85,2	30.299	87,5
Укупан морбидитет	527.363	100	34.625	100

У структури укупног морбидитета (527.363) у служби опште медицине болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма односно **ендокрине болести** узимају учешће са 5,87% (31.008 случајева), од чега је највише заступљен дијабетес мелитус и то са 2,89% или 15.291 случај. (табела број 18 и графикон број 6).

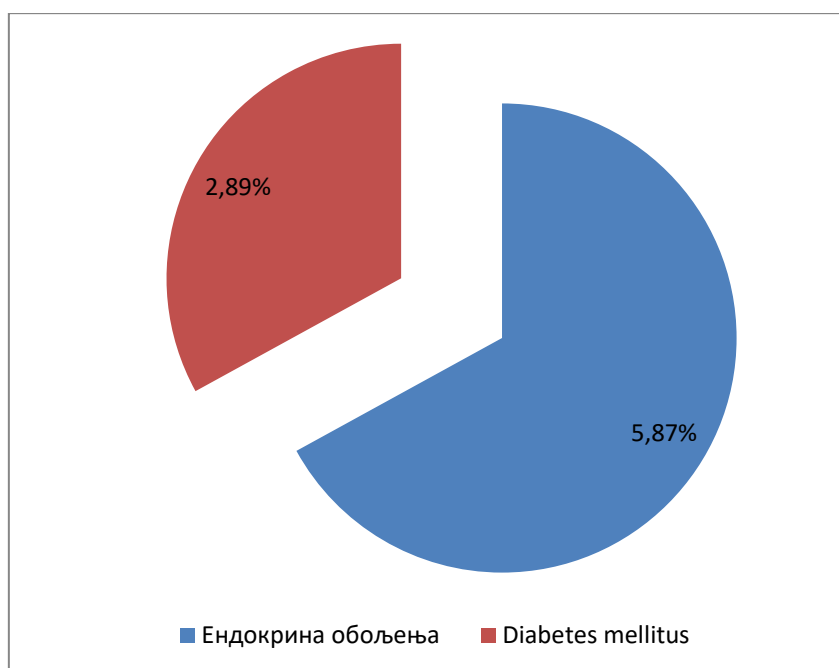
Табела број 18 - Најчешће болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма / 2019. години / Сремски округ

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2019.		2019.	
	број	%	број	%
Ендокрине болести E00- E99 свега	31.008	5,87	1.202	3,47
Дијабетес мелитус E10-14	15.291	2,89	214	0,61
Други поремећаји жлезда са унутрашњим лучењем	8.393	1,59	274	0,79

E15-E35,E58-E63, E65, E67-E85, E87-E90				
Други поремећаји штитасте жлезде E03-E04, E06-E07	4.864	0,92	341	0,98
Остале болести	496.355	94,2	334.423	96,5
Укупан морбидитет	527.363	100	34.625	100

Графикон број 6. - Дијабетес мелитус у структури ендокриних обољења у Срему/2019. година-служба опште медицине

Што се тиче **болести система за варење**, оне у укупном морбидитету узимају учешће са 4,80%. Анализирајући здравствено стање током 2019. године, уочено је да су највише заступљене група болести под називом друге болести црева и потрбушнице са 1,04%, затим гастритис и дуоденитис са 1,02% и на трећем месту су друге болести једњака, желуца и дванаестопалачног црева са 0,97% (табела број 19).

Табела број 19 - Најчешће болести система за варење /Сремски округ - 2019/

Најчешће болести	Општа медицина		Медицина рада	
	2019.		2019.	
	број	%	број	%
Болести система за варење – K00-K93 свега	25.316	4,80	2.275	6,57

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Друге болести једњака, желуца и дванаестопалачног црева K20-K23, K28, K30-K31	5.153	0,97	349	1,00
Друге болести црева и потрбушнице K52-K55, K58-K67	5.511	1,04	129	0,37
Гастритис и дуоденитис K29	5.427	1,02	853	2,46
Остале болести	502.047	95,2	32,4	93,4
Укупан морбидитет	527.363	100	34.625	100

Служба за здравствену заштиту школске деце

У служби за здравствену заштиту школске деце укупно регистровани морбидитет у 2019. години за Сремски округ је 109.297 што је мање него претходне године (115.554). Највећи удео у укупном морбидитету ове службе имају болести система за дисање (29.655) или 27,1%, затим Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (28.755) или 26,3% и на трећем месту су група заразних болести и паразитарних са 11.169 оболелих или 10,2% (табела број 21).

Табела број 21 - Најчешће болести у служби за здравствену заштиту школске деце-Сремски округ (2018/2019 година)

Најчешће болести	Школски диспанзер			
	2018.		2019.	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99	32.754	28,3	29.655	27,1
Заразне болести и паразитарне болести A00-J99	13.543	11,7	11.169	10,2
Фактори који утичу на здр.стање и контакт са здр.службом Z00-Z99	30.635	26,54	28.755	26,3
Остале	38.622	33,4	39.718	36,3
Укупан морбидитет	115.554	100	109.297	100

Када посматрамо службу за **предшколску децу** укупно регистровани морбидитет за 2019. годину Сремског округа је 115.423 што је мање него претходне 2018. године. Најчешће болести и прве на лествици у овој служби су болести система за дисање 35%, затим група болести под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом које имају учешће са 22%, потом група болести Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази са 9,74% као и заразне и паразитарне болести са 8,67%. Табела број 22.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511

Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела број 22 - Најчешће болести службе за здравствену заштиту предшколске деце- Сремски округ (2018/2019 година)

Најчешће болести	Дечији диспанзер			
	2018.		2019.	
	број	%	број	%
Болести система за дисање J00-J99	41.595	35,5	40.296	35
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Z00-Z99	23.212	19,8	25.384	22
Симптоми, знаци и патолошки клинички и лаборат. налази R00-R99	12.139	10,4	11.247	9,74
Заразне болести и паразитарне болести A00-J99	11.122	9,5	10.013	8,67
Остале	28.844	24,7	28.483	24,7
Укупан морбидитет	116.912	100	115.423	100

Посматрајући и анализирајући **рад поливалентних служби** домова здравља Сремског округа за 2019. годину уочава се да је укупан број посета ове службе женама био 20.140, укупно одојчадима 20.134 од чега одојчадима-прве посете 6.981, а осталој деци прве посете према старости су 4.486. Посете женама биле су највише у Дому здравља Сремска Митровица (9.350), а најмање у Шидској општини (269). Одојчади су највише били посећени у дому здравља Сремској Митровици (9.350), а најмање у дому здравља у Шиду (252 посете). Остала деца-највише су била посећена у Старој Пазови (број посета је 1.798), а најмањи број посета забележен је на територији коју покрива дом здравља Шид - 46 посета. Табела број 23.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела број 23 - Поливалентна патронажна служба-посете по општинама у 2019. години/Сремски округ

Општина	Женама					Одојчади								Осталој деци				
	УКУПНО	ТРУДНИЦЕ	ПОРОДИЉЕ И БАБИЊАРЕ	ПОСЛЕ ПРЕКИДА ТРУДНОЋЕ	ОСТАЛИМ ЖЕНАМА	УКУПНО	Прве посете према старости							УКУПНО	Прве посете према старости			
							СВЕГА	ДО 6 ДАНА	7-14 ДАНА	15-19 ДАНА	1-2 МЕС.	3-5 МЕС.	6-11 МЕС.		СВЕГА	1-2 ГОД	3-5 ГОД	6 И ВИШЕ ГОД
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
УКУПНО	20140	2026	11351	47	6716	20134	6981	1856	1526	355	806	1223	1215	4486	4274	1994	1716	564
ИНЂИЈА	2238	245	1993			2513	614	211	109	58	127	109	49	588	588	305	283	
ПЕЋИНЦИ	1265	245	1020			1736	806	200	200	8	2	212	184	383	383	207	176	
РУМА	2652	122	1809	0	721	2310	859	385	0	0	0	275	199	623	623	304	209	110
С. МИТРОВИЦА	9350	652	3482	42	5174	9350	1713	412	187	55	351	284	424	1048	1048	505	502	41
С. ПАЗОВА	4366	761	2836	5	764	3973	2855	629	1021	234	280	299	392	1798	1586	643	530	413
ШИД	269	1	211	0	57	252	134	19	9	0	46	44	16	46	46	30	16	0

Служба за здравствену заштиту жена

У 2019. години, на територији Сремског округа, укупан број систематских прегледа у овој служби био је 38.550, што је већи број посета него у 2018. години-26.643. Број контролних прегледа у 2019. години био је 20.723, што је већи број у односу на 2018. годину (16.452). Укупан број посета у гинеколошким ординацијама за 2019. годину Сремског округа је 77.584, од тога првих посета је 35.343. Потребно је стално радити на повећању свести ове популације о значају превентивних прегледа као и контроле сопственог здравља.

Укупан број посета Саветовалишту за планирање породице за 2019. годину на територији Срема је 5.102, од чега је 3.348 првих посета.

У овој служби - **здравствене заштите жена**, регистровани морбидитет за 2018. годину за територију Сремског округа је 68.735, што је више него претходне године (2018. године – 65.598), а прве две водеће групе болести су фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом (62,7%) и болести мокраћно полног система (26,6%). На трећем месту су трудноћа, рађање и бабиње (4,5%).

Посебно место у структури морбидитета имају тумори са 3%, што је нешто више него претходне године. Такође, истакнут је значај организованог скрининга код жена и рано откривање малигнитета.

Табела број 24 - Морбидитет службе здравствене заштите жена- 2018/2019. година/Сремски округ

Болести	Диспанзер за жене 2018.		Диспанзер за жене 2019.	
	Број	%	Број	%
Тумори C00-D48	1.842	2,8	2.050	3
Болести мокраћно полног система N00-N99	15.733	24	18.294	26,6
Трудноћа, рађање и бабиње O00-O99	3.414	5,2	3.103	4,5
Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом Z00-Z99	42.220	64,3	43.097	62,7
Остале	2.389	3,6	2.191	3,18
Укупан морбидитет	65.598	100	68.735	100

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Служба стоматолошке здравствене заштите

Када посматрамо рад стоматолошке службе (**дечија и превентивна стоматологија**) у 2019. години на територији Сремског округа, укупан број посета овој служби је 15.851, од тога је 9.157 првих посета, код 1.537 особа извађен је зуб као вид интервенције, а осталих интервенција било је 1.303.

Стоматолошка служба **предшколске деце** у Срему за период 2019. године има укупан морбидитет од 6.743. Од тога је Caries dentium на територији Сремског округа код ове популације заступљен са 41,2% или 2.776 случајева, друге болести зуба и потпорних структура са 43,5% или 2.936 случајева, док су друге болести усне дупље, пљувачних жлезда и вилице заступљене са 1.031 случај или 15,3%.

Посматрајући рад **школске и превентивне стоматологије** уочава се да је укупан број посета у 2019. години за територију Сремског округа 86.453, од тога 43.205 су прве посете, што је више посета у односу на 2018. годину. Број извађених зуба је 7.757, а број осталих урађених интервенција је 10.528.

Стоматолошки морбидитет **школске деце** у Срему у 2019. години показује следећу структуру: укупан морбидитет је 55.494. Од тога Caries dentium на територији Сремског округа заступљен је са 27,1% или 15.049 случајева, друге болести зуба и потпорних структура са 56,9% или 31.593 случаја, док су друге болести усне дупље, пљувачних жлезда и вилице заступљене са 8.852 или 15,9%.

Спровођењем мера и активности из области стоматолошке здравствене заштите доприноси се заштити и унапређењу не само оралног већ и укупног здравља популације. Разлике у доступности и приступачности стоматолошке службе утичу на степен коришћења услуга али и доприносе дефинисању потреба становништва, већој ефикасности и бољем квалитету стоматолошке здравствене заштите.

Организација и рад здравствене службе у Сремском округу

На територији Сремског округа здравствену заштиту становништва обезбеђује 11 здравствених установа (нису укључене приватне здравствене установе). На примарном нивоу то је 7 домова здравља: Дз Сремска Митровица, Дз Ириг, Дз Рума, Дз Шид, Дз „Јован Јовановић Змај“-Стара Пазова, Дз „Милорад Мика Павловић“- Инђија и Дз „Драган Фундук“-Пећинци и Апотека Сремска Митровица. На секундарном нивоу то су три болнице: једна општа болница (Општа болница Сремска Митровица) и две специјалне болнице (Специјалне болница „др Боривоје Гњатић“- Стари Сланкамен и Специјална болница „Термал“Врдник). Здравствену делатност на више нивоа, обавља Завод за јавно здравље Сремска Митровица, као регионална установа Сремског округа.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Коришћење ванболничке здравствене заштите

У анализи коришћења ванболничке здравствене заштите одабрани параметри за евалуацију и процењивање су добијени из статистичких извештаја од стране здравствених установа (број посета и кадрови), а нормативи су рачунати према Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе.

Служба опште медицине

Према подацима Републичког Завода за статистику (демографија, процена становништва 2018. године), број одраслог становништва на територији Сремског округа је 245.089. У службама опште медицине на територији Сремског округа у 2019. години, запослен је укупно 351 здравствени радник, од чега 143 доктора, 191 медицинска сестра-техничар са средњом стручном спремом и 17 са вишом стручном спремом. На територији округа, није постигнута задовољавајућа покривеност становништва, јер је један лекар на просечно 1.713 становник (норматив је један лекар на 1600 становника). Када посматрамо посете код лекара у овој служби за 2019. годину на територији Срема, укупан број је 1.125.188, што на годишњем нивоу по лекару износи 7.868 (норматив је 7.350). Све ово говори у прилог оптерећености лекара у овим службама на територији округа. Према Правилнику, број лекара који је потребан за цео Сремски округ за ову службу је 153 доктора опште медицине.

Сваки лекар у служби имао је просечно 35,4 посете на дан (норматив - 35 посета дневно). Просечан број посета по становнику био је 4,6.

Служба за здравствену заштиту предшколске деце

Према подацима Републичког завода за статистику (демографија, процена становништва 2018. година) број деце узраста до 6 година је 19.218. Према статистичким извештајима за период 2019. године здравствених установа који се достављају Заводу за јавно здравље Сремска Митровица, у домовима здравља при диспанзерима за предшколску децу на територији Сремског округа у 2019. години запослено је укупно 25 доктора медицине (22 специјалисти педијатрије и 3 су на специјализацији), 31 медицинска сестра-техничар са средњом стручном спремом и 6 са вишом стручном спремом. У Срему је постигнута задовољавајућа покривеност од једног лекара на 769 деце (норматив један лекар на 850 деце предшколског узраста). Када се анализирају посете у овој служби за 2019. годину за територију Срема, укупан број посета код лекара у ординацији је 146.359, што по лекару износи 5.854 (норматив је 6.300 посета на годишњем нивоу). Просечан број посета по лекару дневно је 26 што је у складу са нормативом (норматив је 30 посета на дан).

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Служба за здравствену заштиту школске деце

Према подацима Републичког завода за статистику (демографија, процена становништва 2018. година) број школске деце је 34.753. Према статистичким извештајима здравствених установа који се достављају Заводу за јавно здравље, служба за здравствену заштиту школске деце на територији Сремског округа за посматрану годину има запослено укупно 28 лекара, 28 здравствених радника са средњом стручном спремом и 6 здравствених радника са вишом стручном спремом. Имајући ово у виду, постигнута је задовољавајућа покривеност од једног лекара на просечно 1.241 дете школског узраста (норматив један лекар на 1.500 деце школског узраста). Укупан број посета за 2019. годину у овој служби на територији Сремског округа је 136.698. Просечан број посета по лекару за ове службе Сремског округа износи 4.882 (норматив је 6.300 на годишњем нивоу), а дневно по лекару просечан број посета је 22 (норматив је 30).

Служба за здравствену заштиту жена

Према подацима Републичког завода за статистику (демографија, процена становништва 2018. година) број жена од 15 и више година је 131.154 жена. Према статистичким извештајима здравствених установа који се достављају Заводу за јавно здравље у овим службама домова здравља Сремског округа, у 2019. години запослено је 25 лекара, 26 медицинских сестара/техничара са средњом стручном спремом и 2 са вишом стручном спремом. На округу је постигнута задовољавајућа покривеност од једног гинеколога на просечно 5.246 жена животне доби од 15 и више година (норматив је 1 гинеколог на 6.500 жена). Укупан број посета је 77.584, што просечно по лекару гинекологу износи 3.103. Просечан број посета по лекару на дан износи 14 посета.

Болничка здравствена заштита

Здравствена заштита на секундарном нивоу у Сремском округу обавља се у Општој болници Сремска Митровица и две специјалне болнице (Специјална болница „др Боривоје Гњатић“ - Стари Сланкамен и Специјална болница „Термал“ Врдник). **Број исписаних пацијената** за Сремски округ за 2019. годину је 24.648. У Општој болници Сремска Митровица тај број је 18.110, у Специјалној болници Термал-Врдник то је 3.999, а у Специјалној болници - Стари Сланкамен број исписаних пацијената је 2.539. **Стопа леталитета:** Сремски округ је 4,87, Општа болница Сремска Митровица је 4,84, Специјална болница за рехабилитацију Врдник је 0,03, Специјална болница Стари Сланкамен је 12,8. **Процент умрлих у току првих 48 сати од пријема-**Сремски округ за 2019. годину је 18,32%. За Општу болницу Сремска Митровица је 23,4%, Специјална болница за рехабилитацију Врдник је 0,00%, Специјална болница Стари Сланкамен има проценат од 4,63%. **Број дана болничког лечења** је у Општој болници Сремска Митровица је 98.260 дана, у Специјалној болници за рехабилитацију Врдник 57.174, Специјална болница Стари Сланкамен 94.710. За Сремски округ тај број дана болничког лечења износио је 250.144. **Број пацијената код којих је извршен поновни пријем на одељење интензивне неге:** Општа болница Сремска Митровица је 16, Специјална болница за рехабилитацију Врдник је 0, Специјална болница Стари Сланкамен је 0, а за

Сремски округ тај број је 16. Просечна дужина болничког лечења у Општој болници Сремска Митровица је 5,43, Специјална болница за рехабилитацију Врдник 14,3, Специјална болница Стари Сланкамен има просечну дужину болничког лечења од 37,3 дана. За Сремски округ то је 10,2 дана. Сви подаци преузети су из табела о показатељима квалитета рада здравствених установа.

ОБОЛЕВАЊЕ И УМИРАЊЕ ОД МАЛИГНИХ БОЛЕСТИ У СРЕМСКОМ ОКРУГУ ТОКОМ 2018. ГОДИНЕ

Расположиви подаци о броју оболелих и умрлих од малигнух болести у Срему за претходну 2019. годину су по методологији Регистра за рак непотпуни (унос података је још увек у току) за ову анализу, а у погледу реалне учесталости оболевања и умирања од ових болести. Из тих разлога, за потребе ове анализе, користе се подаци из регистра за рак за Сремски округ, за 2018 годину.

Према подацима Регистра за рак Завода за јавно здравље Сремска Митровица стопа инциденције оболевања од малигнух болести на територији Сремског округа је 292,52/100.000 код особа мушког пола, а за особе женског пола је 266,39/100.000. Стопа морталитета за 2018. годину још увек није позната, будући да су подаци о оболевању и умирању од малигнух неоплазми у обради.

Табела број 25 Стопа инциденције најчешћих локализација малигнух тумора на територији Сремског округа

Локализација	Inc/100.000 жене	Inc/100.000 мушкарци
Плућа	22,67	39,08
Колоректални карцином	28,97	172,64
Дојка	78,72	-
Грлић материце	11,33	-
Простата	-	41,04

ПОДАЦИ О ОБОЛЕВАЊУ И УМИРАЊУ ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У СРЕМУ ТОКОМ 2019. ГОДИНЕ

Према подацима регистра за заразне болести Центра за контролу и превенцију болести Завода за јавно здравље Сремска Митровица, током 2019. године уочава се пад броја регистрованих оболелих од заразних болести у односу на претходну годину (табела број 26).

Табела број 26 Инциденција оболевања и морталитет од заразних болести током 2019. године

година	Број оболелих	Inc/100 000	Број умрлих	Mt/100 000
2019.	4.349	1392,67	6	1,92

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД БОЛЕСТИ КОЈЕ СЕ МОГУ СПРЕЧИТИ ИМУНИЗАЦИЈОМ

На првом месту према стопи инциденције у посматраном периоду су вакцинама превентабилне болести (табела број 27). Најчешће регистровано обољење из групе респираторних, вакцинама превентабилних болести је грип, 99,3% свих оболелих. Подаци се односе на обољења слична грипу обзиром да из базе података није могуће извући податак о броју пријављених акутних респираторних инфекција. У сезони 2019/2020. године на територији Сремског округа вакцинисано је укупно 13.028 лица вакцином против сезонског грипа.

Табела број 27 Број оболелих и инциденција оболевања од вакцинама превентабилних болести

година	Број оболелих	Inc/100 000
2019.	4.244	1359,04

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ ОД БОЛЕСТИ КОЈЕ СЕ ПРЕНОСЕ ХРАНОМ, ВОДОМ И БОЛЕСТИ УЗРОКОВАНЕ ОКРУЖЕЊЕМ

На другом месту по заступљености су обољења из ове групе- током претходне године регистровано је 63 особе оболеле од ових болести (табела број 28). Најзаступљеније обољење из ове групе је салмонелеоза.

Табела број 28 Број оболелих и инциденција оболевања од болести које се преносе храном, водом и болести узроковане окружењем

година	Број оболелих	Inc/100 000
2019.	63	20,17

ПОДАЦИ О БОЛЕВАЊУ БОЛЕСТИ КОЈЕ СЕ ПРЕНОСЕ ВАЗДУХОМ

У укупном броју оболелих од заразних болести у посматраном периоду ова група болести заузима треће место заједно са полно преносивим болестима. Најзаступљенија болест из ове групе је туберкулоза. (табела број 29).

Табела број 29 Број оболелих и инциденција оболевања болести које се преносе ваздухом

година	Број оболелих	Inc/100 000
2019.	17	5,44

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

ВИРУСНИ ХЕПАТИТИСИ

У посматраном периоду у Сремском округу регистровано је 8 случајева оболевања, три од хепатитиса А, четири од хепатитиса Б и један случај хепатитиса Ц (табела број 30).

Табела број 30 Број оболелих и инциденција оболевања од вирусних хепатитиса

година	Број оболелих	Inc/100 000
2019.	8	2,56

ПОДАЦИ О ОБОЛЕВАЊУ ОД ПОЛНО ПРЕНΟΣИВИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

У укупном броју оболелих од заразних болести у посматраном периоду ова група болести је на трећем месту заједно са болестима које се преносе ваздухом. Најчешће регистровано обољење је хламидијаза (табела број 31).

Табела број 31 Број оболелих и инциденција оболевања од полнопреносивих болести

година	Број оболелих	Inc/100 000
2019.	17	5,44

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА ОБАВЕЗНЕ ИМУНИЗАЦИЈЕ У СРЕМСКОМ ОКРУГУ

И поред проблема у континуираном снабдевању вакцинама за спровођење обавезне имунизације у Републици Србији, имунизација обавезним вакцинама на територији Сремске Митровице се одвијала континуирано на свим вакциналним пунктовима уз велики број прерасподела унутар округа и бројне међуокружне прерасподеле.

На територији Сремског округа у 2019. години нису достигнути задовољавајући вакцинални обухвати (испод 95%) примовакцинацијом против хепатитиса Б, првом ревакцином против дифтерије, тетануса, дечје парализе, великог кашља и хемофилус инфлуенце; трећом ревакцином против дифтерије, тетануса и дечије парализе у 14. години живота.

РЕГИОНАЛНИ РЕГИСТРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ ХРОНИЧНИХ НЕЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Показатељи о оболевању од хроничних незаразних болести на територији Сремског округа добијају се из Регистра који се воде у Заводу за јавно здравље Сремска Митровица и то:

- Регистар за акутни коронарни синдром
- Регистар за дијабетес мелитус и
- Регистар за малигне болести.

Вођење популационих регистара је основни део сваког националног програма за контролу хроничних незаразних болести. У регистар се уносе подаци о сваком новооткривеном случају обољења на територији округа. Сам процес регистрације подразумева организовано прикупљање, унос, чување, анализу и интерпретацију података о новооткривеним случајевима обољења.

Основна улога Регистра је:

- утврђивање инциденције по узрасту, полу, месту оболевања,
- континуирано праћење кретања стопа инциденције током времена,
- анализа стопе преживљавања,
- утврђивање директних и индиректних трошкова лечења насталих због привремене или трајне онеспособљености или превремене смрти.

Вођење Регистра има огроман јавно-здравствени значај, јер обезбеђује:

- процену оптерећења друштва хроничним незаразним болестима на националном нивоу,
- планирање здравствене заштите (опреме, кадрова, простора)
- израду превентивних стратегија и програма превенције, формулисање здравствене политике
- евалуацију спроведених програма.

Подаци са којима располаже Завод за јавно здравље за Сремски округ, а који ће бити приказани у анализи су за 2019. годину, обзиром да су подаци за 2018. годину у обради преузети су из публикације Института за јавно здравље Србије-Инциденција и морталитет од акутног коронарног синдрома и Инциденција и морталитет дијабетес мелитуса у Србији у 2018. години.

АКУТНИ КОРОНАРНИ СИНДРОМ

Под акутним коронарним синдромом подразумевају се акутни инфаркт миокарда, нестабилна ангина пекторис и изненадна срчана смрт.

*Показатељи оболевања

Према подацима Регистра за акутни коронарни синдром у Сремском округу је током 2018. године пријављено укупно 775 случајева **акутног коронарног синдрома**. Број новооболелих, нестандардизована инциденција и стандардизована инциденција на 100.000 становника (на популацију света) од 2010. до 2018. године приказане су у табели 32.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Табела број 32 - Број новооболелих, нестандардизована инциденција и стандардизована инциденција на 100.000 становника (на популацију света) од 2010. до 2018. године

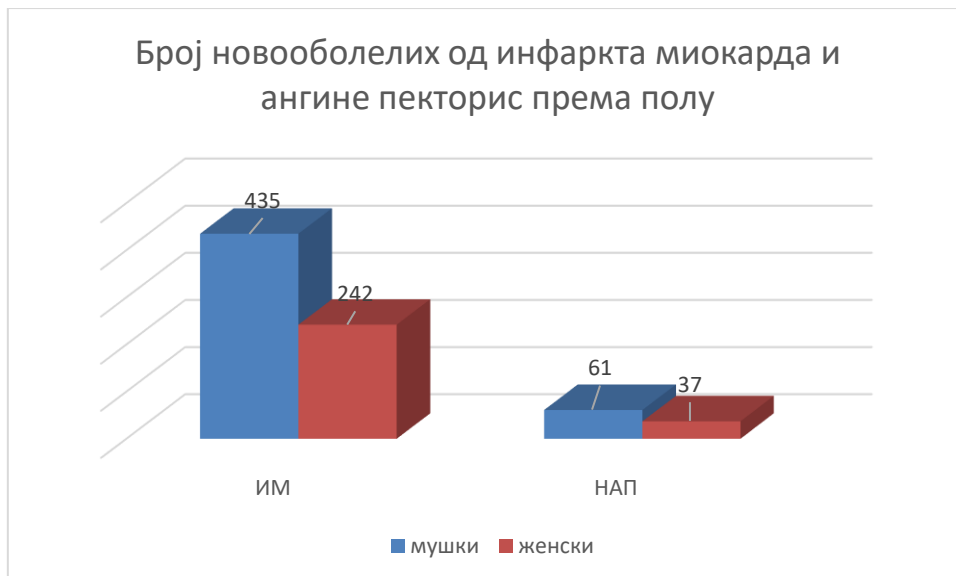
	година	Број новооболелих	Нестандардизована инциденција на 100.000	Стандардизована инциденција на 100.000 (популација света)
Акутни коронарни синдром				
1.	2010.	752	232,7	124,5
2.	2011.	851	265,3	138,1
3.	2012.	753	242,6	114,7
4.	2013.	522	169,2	78,4
5.	2014.	711	231,8	108,0
6.	2015.	799	262,1	126,3
7.	2016.	638	210,6	93,2
8.	2017.	623	207,0	91,3
9.	2018.	775	259,1	120,4

Што се тиче оболевања од **инфаркта миокарда**, према подацима Регистра за акутни коронарни синдром у Сремском округу је током 2018. године пријављено укупно 677 новооболелих особа, од тога је 64% мушкараца. Највећи број пријављених случајева припада популацији старијој од 75 година.

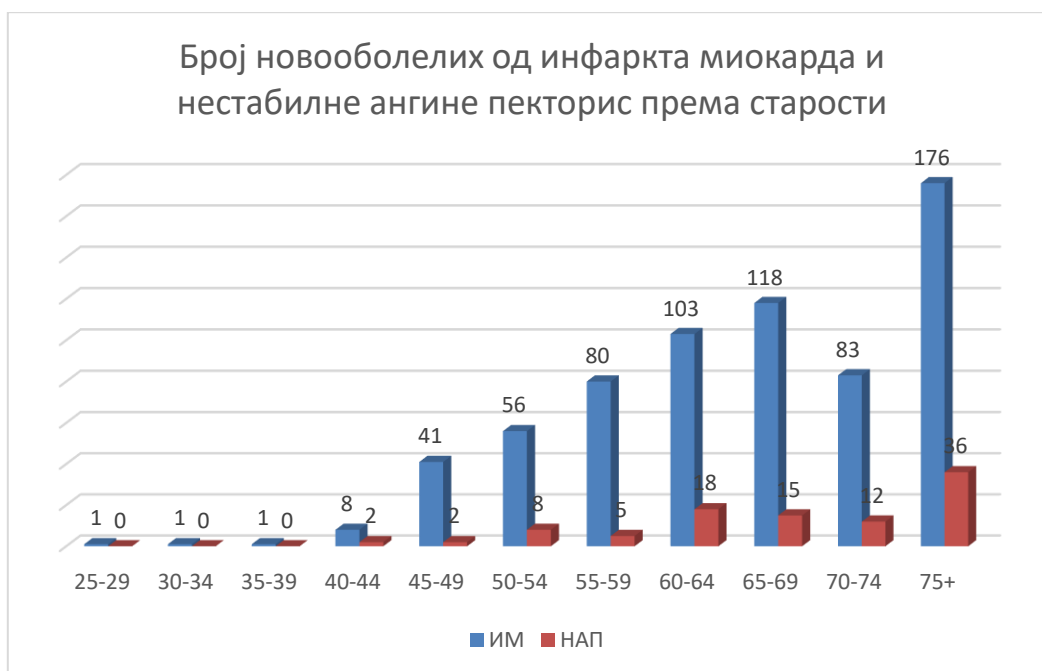
Током 2018. године пријављено је укупно 98 новооболелих од **нестабилне ангине пекторис**, са преминацијом особа мушког пола (62%). Највећи број пријављених случајева припада популацији старијој од 75 година. Број новооболелих од инфаркта миокарда и ангине пекторис према полу и старости у 2018. години приказан је на графиконима 8 и 9.

Графикон број 7 - Број новооболелих од инфаркта миокарда и ангине пекторис према полу у 2018. години

Графикон број 8 - Број новооболелих од инфаркта миокарда и ангине пекторис према старости у 2018. години

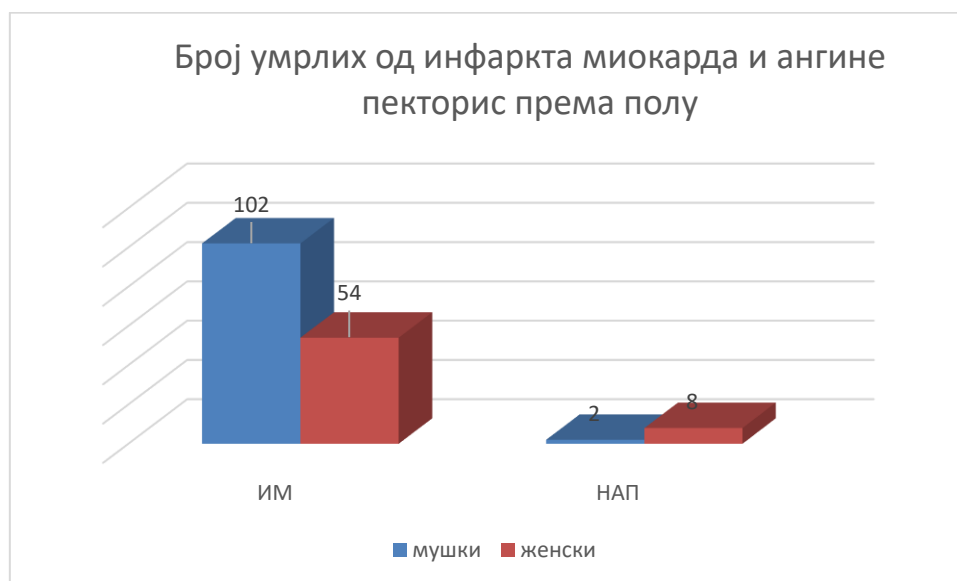
Стопа инциденције од акутног коронарног синдрома према узрасту (0-75) износи 259,1 на 100 000 становника (нестандардизована) и 120,4 на 100 000 становника (на популацију света).

*Показатељи умирања

Према подацима Регистра за **акутни коронарни синдром** у Сремском округу је током 2018. године умрло укупно 166 особа од акутног коронарног синдрома, са стопом морталитета 55,5 на 100 000 становника 0-75 година (нестандардизована) и 22,4 на 100 000 становника (стандардизована на популацију света).

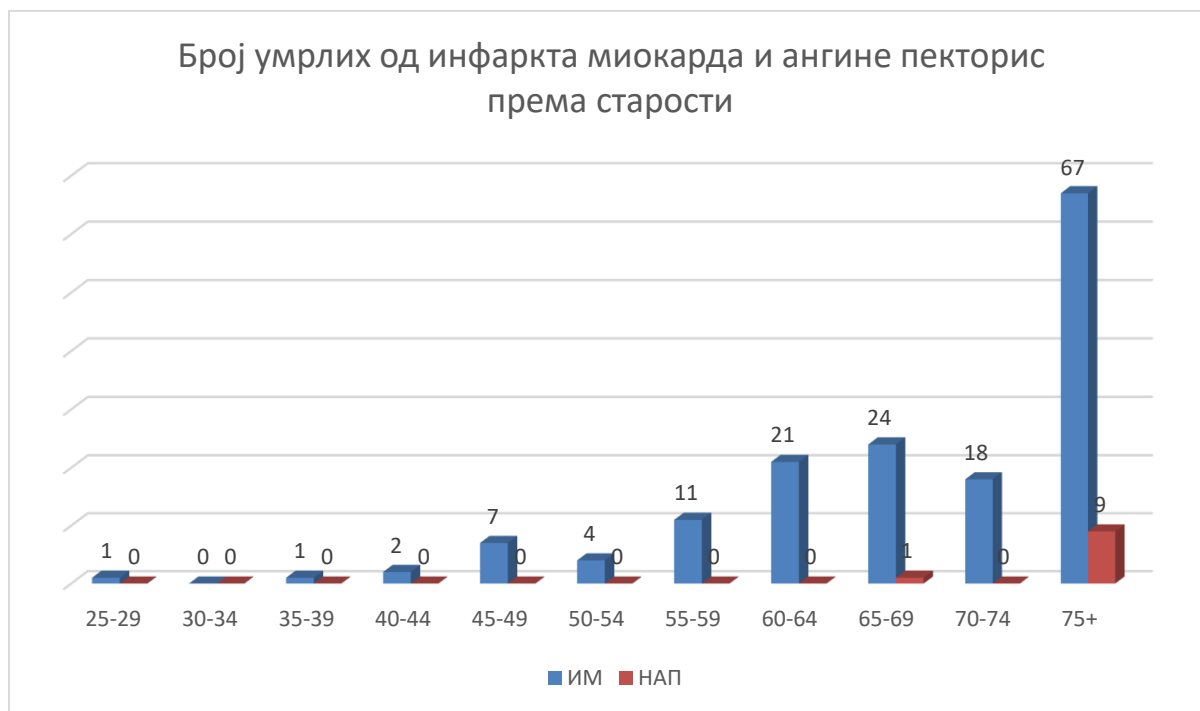
Укупан број умрлих од **инфаркта миокарда** у 2018. години износио је 156, од тога 102 мушкараца и 54 жена. Укупан број умрлих од **нестабилне ангине пекторис** је 10, са преминацијом особа женског пола. Број умрлих од инфаркта миокарда и нестабилне ангине пекторис према полу и старости у 2018. години приказан је на графиконима 10. и 11.

Графикон број 9 - Број умрлих од инфаркта миокарда и нестабилне ангине пекторис према полу у 2018. години

Графикон број 10 - Број умрлих од инфаркта миокарда и нестабилне ангине пекторис према старости у 2018. години

ДИЈАБЕТЕС МЕЛИТУС

*Показатељи оболевања

Према подацима Регистра за дијабетес мелитус у Сремском округу је током 2018. године пријављено укупно 5 новооболелих од дијабетеса типа I и 673 новооболелих од типа II. Број новооболелих и стопе инциденције од 2010. до 2018. године приказане су у табели 33.

Табела број 33 - Број новооболелих и стопе инциденције од 2010. до 2017. године

Показатељ				
	Година	Број новооболелих	Нестандардизована инциденција на 100.000	Стандардизована инциденција на 100.000 (популација света)
Тип 1 дијабетес (0 - 14 година)				
1.	2010.	5	10,2	10,1
2.	2011.	6	12,5	10,4
3.	2012.	4	9,2	8,0
4.	2013.	7	16,2	15,4

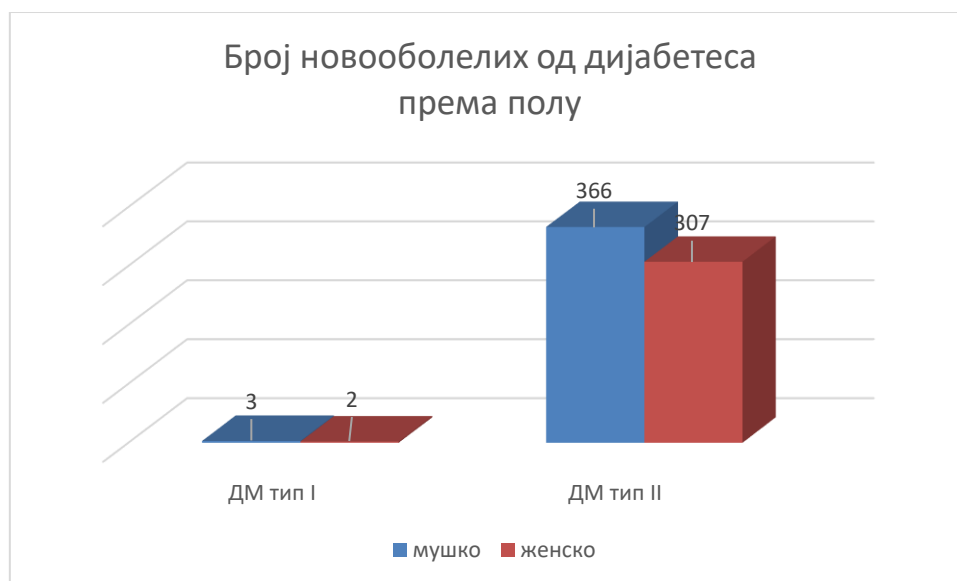

Тел:022/610-511 Тел/Факс:022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

5.	2014.	16	37,3	37,4
6.	2015.	7	16,4	14,0
7.	2016.	6	14,1	12,6
8.	2017.	6	14,2	12,2
9.	2018.	5	11,9	10,0
Тип 2 дијабетес (0 – 75+ година)				
1.	2010.	833	257,7	154,5
2.	2011.	896	279,4	164,9
3.	2012.	662	213,3	120,7
4.	2013.	741	240,2	134,5
5.	2014.	836	272,6	147,7
6.	2015.	735	241,1	130,0
7.	2016.	628	207,3	113,8
8.	2017.	563	187,1	100,5
9.	2018.	673	225,0	117,9

Графикон број 11 - Однос полова међу оболелима од дијабетеса 2018. године

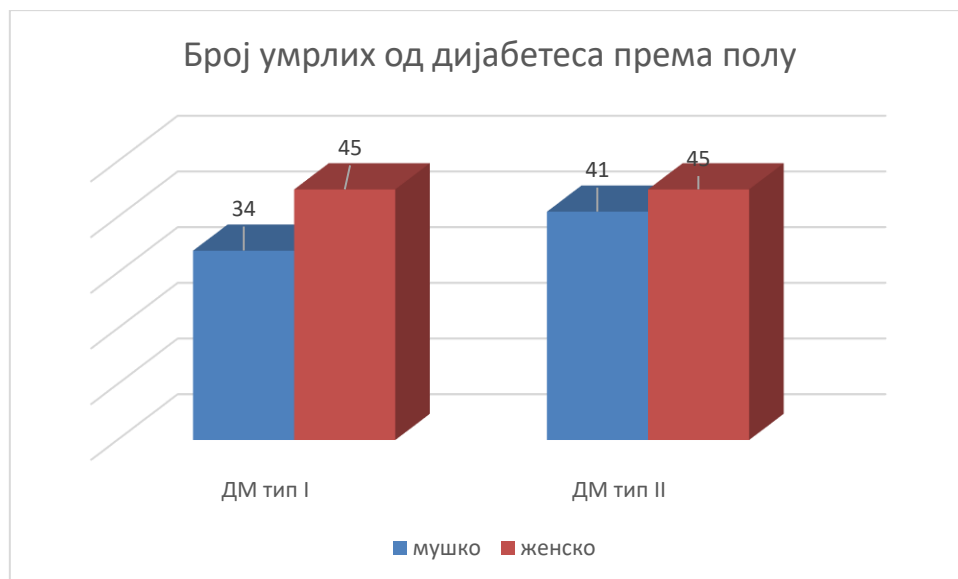

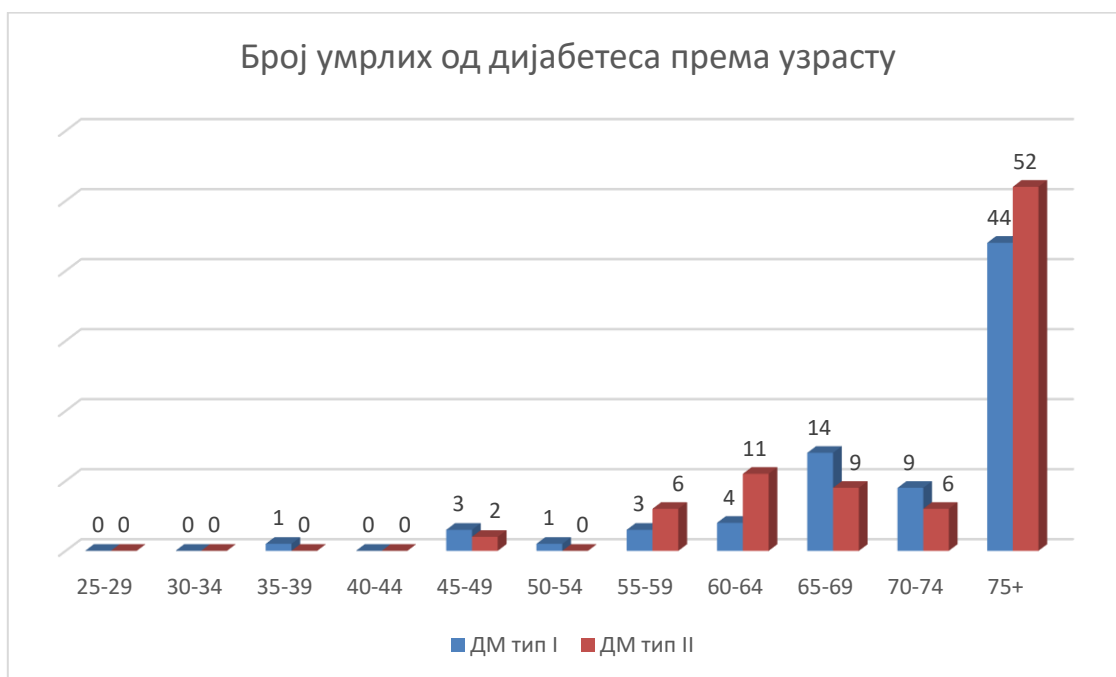
*Показатељи умирања

Током 2018. године у Сремском округу је умрло укупно 79 особа од шећерне болести типа I и 86 особа од шећерне болести типа II. Однос полова међу умрлима приказан је на графикану 13.

Графикон број 12 - Однос полова међу умрлима од дијабетеса 2018. године

Графикон број 13 - Број умрлих према узрасним групама од оба типа дијабетес мелитуса у 2018. години

Број умрлих, као и стопе морталитета од оба типа шећерне болести приказани су у табели 34.

Табела број 34 - Број умрлих и стопе морталитета шећерне болести 2018. година

Показатељ			
Година	Број умрлих	Нестандардизована стопа морталитета на 100.000	Стандардизована* стопа морталитета на 100.000 (популација света)
Тип 1 дијабетес			
2016.	82	27,1	10,9
2017.	107	35,5	13,2
2018.	79	26,4	9,7
Тип 2 дијабетес (0 – 75+ година)			
2016.	114	37,6	12,9
2017.	101	33,6	11,0
2018.	86	28,8	10,1

У Центру за хигијену и хуману екологију стручна лица вршила су одређена испитивања, а све у складу са законском регулативом.

У области хигијене и заштите животне средине, Завод за јавно здравље Сремска Митровица у 2019. години наставио је да врши надзор над централним градским водоводима, сеоским водоводима, јавним водним објектима, као и да врши контролу намирница у складу са законом и то у свим градовима и општинама Сремског округа. Као и предходних година, у току 2019. године вршена је :

- Контрола квалитета вода са централних, сеоских, школских и јавних водних објеката
- Контрола санитарно-хигијенских услова у школским, предшколским и другим наставним објектима, објектима колективне исхране и стационарним здравственим установама
- Контрола здравствене безбедности хране у објектима колективне исхране (предшколски, школски, интернатски, студентски, раднички и болнички ресторани)
- Контрола хигијенског стања и стерилизације у здравственим установама у циљу спречавања и сузбијања болничких инфекција
- Хигијенско - санитарни надзор прихватних центара у општини Шид (Мотел у Адашевцима, Месна индустрија Шид на железничкој станици и Принциповцу)

ВОДОСНАБДЕВАЊЕ

Централна градска подручја на територији Сремског округа (Сремска Митровица, Рума са Иригом и Врдником, Шид, Стара Пазова са Новом Пазовом, Пећинци, Инђија) снабдевају се водом за пиће преко градских водовода. На свим централним водоводима успостављене су зоне санитарне заштите. Пречишћавање сирове воде обавља се у водоводима Сремска Митровица и Рума. На свим централним градским водоводима успостављена је континуирана дезинфекција воде и обавља се систематска контрола хигијенске исправности воде за пиће.

У току 2019. године на подручју Сремског округа са свих централних градских водовода узето је 1.840 узорка воде за пиће и то за анализу на основни микробиолошки преглед од чега је 7,23% било микробиолошки неисправно или 133 узорка. Микробиолошки неисправних узорка било је највише у Водоводу Стара Пазова и то 12,44%. Узрок неисправности биле су аеробне мезофилне бактерије и псеудомонас аеруиносус у два узорка и то услед техничких пропуста у дезинфекцији (хлорисању). Физичко-хемијском анализом било је неисправно 653 узорка или 36,8%, од укупно узетих 1.777 узорка за ову врсту анализе. Најчешћи узрок физичко-хемијске неисправности је : манган, гвожђе, амонијак, боја, мутноћа и нитрити. У 49 села грађани се снабдевају водом за пиће преко 48 локалних водовода. На овим водоводима успостављене су зоне санитарне заштите и врши се систематска контрола хигијенске исправности воде за пиће. Континуирана дезинфекција воде на поменутих водоводима редовно се обавља.

У току 2019. године на подручју Сремског округа из сеоских водовода узето је на анализу на основни микробиолошки преглед 1.076 узорка воде од тога је 177 (16,5%) било неисправно. Узроци микробиолошке неисправности биле су : аеробно мезофилне бактерије; колиформне бактерије; колиформне бактерије фекалног порекла; псеудомонас аеруиносус. На физичко-хемијску неисправност испитано је 917 узорка воде, од чега је 349 узорка (38,1%) било неисправно. Најчешћи узрок неисправности били су: манган, гвожђе, амонијак, боја и нитрити.

На подручју Сремског округа у току 2019. године контрола воде за пиће из локалних водних објеката који служе за јавно водоснабдевање извршена је са 76 објеката.

Јавне чесме у граду Сремска Митровица имају обезбеђену систематску контролу хигијенске исправности воде, у осталим општинама раде се повремене контроле, док се у неким местима контроле не обављају уопште услед недостатка финансијских средстава у месним заједницама. У граду Сремска Митровица од 138 узетих узорка 46 (33,3%) било је физичко-хемијски неисправно и најчешћи узрок неисправности били су: манган, гвожђе, амонијак, мутноћа, мирис на водоник сулфид. Повишена вредност за арсен пронађена је у 13 узорка у Сремској Рачи (бунари на изворишту сеоског водовода пре пречишћавања) и у Ноћају на једном бунару. У 148 испитаних узорка, микробиолошки неисправних било је 8 узорка односно 5,40%. Узрок неисправности биле су аеробне мезофилне бактерије, колиформне бактерије фекалног порекла. **Квалитет воде за рекреацију** испитивао се само за реку Саву у сезони купања у 2019. години и испитано је укупно 39 узорка. Сви узорци били су одговарајући у односу на прописану I-III класу еколошког и хемијског статуса површинске воде. **Квалитет базенске воде** – Укупан број узетих узорка у 2019. години је 149, од чега је 146 било здравствено исправних узорка

или 98%, а 3 узорка су била здравствено неисправна или 2%. Узорци су узети са локација – Спортски центар Пинки (мали и велики базен), Салаш Ноћајски (велики базен), Рума-UTD Casablanca (затворен базен), Специјална болница Термал-Врдник (велики и мали базен), Хотел Aqua Premier (затворен базен).

ДИСПОЗИЦИЈА ОТПАДНИХ МАТЕРИЈА

Градске депоније смећа - Сремски округ има једну Регионалну депонију на локацији Града Сремска Митровица која је заједничка са општином Шабац. Депонија има статус еколошко - санитарне јер ради по свим еколошким принципима. То значи да постоји контролисано насипање и прекривање смећа, слој по слој и да је уграђен систем одвођења отпадних и процедурних вода из депоније. Остале градске депоније (Инђија, Шид, Рума, Ириг, Стара Пазова и Пећинци) имају своје централно место одлагања отпада које је нехигијенско и са делимичним насипањем тј. прекривањем смећа.

Сеоске депоније смећа - Коначна диспозиција чврстих отпадних материја из сеоских насеља обавља се организовано. Јавно комунална предузећа сваке општине задужена су за одношење смећа из сеоских насеља. Јавно комунално предузеће Сремска Митровица планираном динамиком у току недеље типским возилима реализује сакупљање и одвожење чврстих отпадних материја на депоније смећа. Комуналне радне организације других општина у свим насељима располажу са типским возилима за сакупљање и одвожење чврстих отпадних материја на депоније смећа. Такође утврђеном динамиком једном недељно сакупља се и одвози смеће ван села. Иако је на територији целог округа организовано и контролисано одношење смећа, ипак постоје у насељима и дивља сметилишта, ван села. Ова сметилишта налазе се најчешће поред локалних путева и мањих водних канала. Такође, неконтролисана сметлишта представљају перманентну опасност за загађење животне средине (земљишта, воде, ваздуха).

Коначна диспозиција чврстих отпадних материја - у Сремском округу са 6 општина и градом Сремска Митровица, када су у питању градске депоније постоји укупно 107 насеља. Свака општина на округу као и град Сремска Митровица имају по једну депонију. Контролисано насипање врши се у граду и још 4 општине, укупно 5 на територији Сремског округа. За одлагање отпада користе се типска возила, које има град Сремска Митровица као и све општине на округу. Када су у питању сеоске депоније, има их у свим општинама на округу као и граду Сремска Митровица и укупно има 108 насеља на округу. Одлагање отпада обавља се ван села.

ОБЈЕКТИ ОД ШИРЕГ ХИГИЈЕНСКО-ЕПИДЕМИОЛОШКОГ ЗНАЧАЈА

На подручју Сремског округа од 88 објеката од ширег хигијенско-епидемиолошког значаја (бензинске пумпе, аутобуске и железничке станице и пијаце) извршен је надзор у 20 објеката у Граду Сремска Митровица и општини Шид. Сви прегледани објекти се снабдевају водом за пиће из градског водовода. Надзором је констатовано да постоје канализациони системи и да су хигијенски услови тоалета задовољавајући. Такође, постоје уређаји за прање руку.

ШКОЛСКА ХИГИЈЕНА

У току 2019. године посебна пажња посвећена је контроли санитарно техничког и хигијенског стања у предшколским и школским објектима. Извршена је контрола у поменутих установама као и у издвојеним одељењима и интернатима. Укупно, у току 2019. године на подручју Сремског округа узето је 489 узорка воде на микробиолошку анализу од чега је 29 било микробиолошки неисправно, односно 5,94% од свих узетих узорка. На физичко хемијску анализу узето је такође 489 узорка од чега је 180 било неисправно или 36,8%. У предшколским и школским објектима на подручју Сремског округа у току 2018. године узето је 489 узорка воде за пиће на микробиолошку анализу од чега је 29 узорка (5,94%) било микробиолошки неисправно и 489 узорка за физичко-хемијску анализу од чега је 180 (36,8%) било неисправно. Најчешћи узрок микробиолошке неисправности био је повећан број аеробних мезофилних бактерија, а у Старој Пазови узрок је био *pseudomonas aeruginosus*. Најчешћи узрок физичко-хемијске неисправности била је повишена вредност мангана, амонијака, гвожђа, као и промена боје и мутноће.

ХИГИЈЕНА ИСХРАНЕ

У посматраном периоду Центар за хигијену и хуману екологију део својих активности посветио је хигијенско-санитарном надзору у објектима за колективну исхрану. Вршен је надзор у предшколским, школским и интернатским установама. Ради сагледавања здравствене безбедности хране узорковано је 136 узорка из ових објеката, од чега је пет било бактериолошки неисправно или укупно 3,67%. У циљу контроле одржавања хигијене у објектима колективне исхране и евентуалне бактериолошке контаминације, у посматраном периоду узимани су брисеви са руку радника који раде са храном, радних површина, прибора и посуђа. Укупно је на подручју Сремског управног округа у објектима овог типа узето 1.025 узорка бриса, од чега се код 7 узорка показало да су бактериолошки контаминирани.

У саветовалиште за правилну исхрану за израду дијететског програма исхране обратило се у 2019. години 22 пацијента, по савету лекара, од тога већи број њих био је са проблемом гојазности и других хроничних незаразних болести. Већи број заинтересованих грађана добио је савете и препоруке и телефонским путем.

АКТИВНОСТИ НА СПРЕЧАВАЊУ И СУЗБИЈАЊУ БОЛНИЧКИХ ИНФЕКЦИЈА

Из области сузбијања и спречавања ширења болничких инфекција извршене су контроле санитарно-хигијенских услова у централној болничкој кухињи Опште болнице Сремска Митровица и Специјалној болници „Термал“ у Врднику, општина Ириг. У Специјалној болници „Термал“ вршена је контрола безбедности хране и контрола одржавања хигијене посуђа, радних површина, прибора као и руку радника који раде са храном.

Контрола стерилности вршена је узорковањем брисева и то у операционим салама и јединици интензивне неге Опште болнице Сремска Митровица. Укупно је узето 89 брисева (66 брисева радних површина и 23 узорка ваздуха из операционе сале) од чега је четири бриса било неисправно (у два узорка пронађен је Staph. Aureus а у два узорка сапрофитни микроорганизми).

АКТИВНОСТИ ВЕЗАНЕ ЗА ХИГИЈЕНСКО-САНИТАРНИ НАДЗОР ОБЈЕКТА У КОЈИМА БОРАВЕ МИГРАНТИ

На територији Сремског округа постоје три прихватна центра, и сви се налазе на територији општине Шид: Мотел Адашевци, Принциповац и Месна индустрија Кланица у Шиду. Екипе Завода за јавно здравље Сремска Митровица у саставу специјалиста хигијене и епидемиологије, једном недељно обилазила је и вршила надзор у прихватним центрима. Том приликом узимали су се узорци воде за пиће и испитивали на хигијенску исправност. Обављено је 52 надзора. Што се тиче санитарно-хигијенских услова стање је задовољавајуће, а недостаци се односе на личне хигијенске навике. Средстава за одржавање хигијене, као и топле воде било је довољно.

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На подручју Сремског округа мониторинг квалитета ваздуха спроводио се само у Граду Сремска Митровица. Праћење квалитета ваздуха на територији града Сремска Митровица спроводи се у оквиру државне мреже станица, а у складу са Уредбом о утврђивању програма квалитета ваздуха у државној мрежи ("Сл.гласник РС", 58/11) и на локацији Аутоматске мерне станице - околина зграде Општинског суда у Сремској Митровици. Град Сремска Митровица је у складу са чланом 15. Закона о заштити ваздуха и Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Сл.гласник РС", 11/10, 75/10 и 63/13) формирао локалну мрежу станица за праћење загађења ваздуха. У оквиру систематске контроле квалитета **ваздуха** током 2019. године испитиване су основне загађујуће материје: на прва два мерна места сумпор-диоксид, азот-диоксид и чађ а на трећем мерном месту фракције ПМ 10 суспендоване честице. У оквиру мониторинга контроле квалитета ваздуха на локалним мрежама, ваздух је узоркован на три мерна места: у индустријској зони града у околини фирме METALFER STEEL MELL, као и у две стамбене зоне зграда Завода за јавно здравље Сремска Митровица и средње школе „9. Мај„. Тип станице на сва три мерна места је урбана мрежа станица. Укупан број узорака ваздуха у 2019. години био је 2.055 и то: 296 узорака суспендованих честица (од чега 45 са вредностима преко дозвољене граничне вредности и 19 преко дозвољене толерантне вредности), 584 узорка чађи (4 узорка преко дозвољене граничне вредности и 1 преко дозвољене толерантне вредности), 584 узорка сумпор-диоксида (1 преко дозвољене граничне и 1 узорак преко дозвољене толерантне вредности) и 591 узорак азот-диоксида (0 узорака који су имали вредности преко дозвољене граничне вредности и 0 који су преко дозвољене толерантне вредности). Укупан број неисправних узорака ваздуха је 64 узорка суспендованих честица, 5 узорака чађи, 2 узорка сумпор-диоксида и 0 азот-диоксида.

Анализирајући резултате испитивања параметара квалитета ваздуха на територији Града Сремске Митровице, на мерном месту Индустријска Зона града, Metalfer Steel Mill, Румски пут 27 може се закључити:

1) Појединачне дневне концентрације сумпордиоксида (SO_2) током 2019. године кретале су се од $< 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $121 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године није евидентирано прекорачење концентрација (SO_2) преко дозвољене граничне вредности за један дан и толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност имисије SO_2 износила је $8,94 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

2) Појединачне дневне концентрације чађи током 2019. године кретале су се од < 7 до $22 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године није евидентирано прекорачење концентрација чађи преко дозвољене граничне вредности за један дан и толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност чађи износила је $5,37 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

3) Појединачне дневне концентрације азот диоксида (NO_2) током 2019. године кретале су се од $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $53 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године није евидентирано прекорачење концентрација азотдиоксида преко дозвољене граничне вредности за један дан и преко дозвољене толерантне вредности за један дан.

Анализирајући резултате испитивања параметара квалитета ваздуха на територији Града Сремске Митровице, на мерном месту стамбена зона града, школа „9 мај“, у улици Ђуре Даничића 2, може се закључити:

1) Појединачне дневне концентрације сумпордиоксида (SO_2) током 2019. године на овом мерном месту кретале су се од $< 1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $138 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године евидентиран је један дан са појединачним концентрацијама SO_2 преко дозвољене граничне вредности за један дан и преко дозвољене толерантне вредности за један дан.

2) Појединачне дневне концентрације чађи током 2019. године на овом мерном месту кретале су се од $< 7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $84 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године евидентирано је четири дана прекорачења концентрације чађи преко дозвољене граничне вредности за један дан. У току године забележен је један дан прекорачење концентрације чађи преко дозвољене толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност чађи износила је $8,43 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

3) Појединачне дневне концентрације азотдиоксида (NO_2) током 2019. године кретале су се од $< 0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $66 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године није евидентирано прекорачење концентрације азотдиоксида преко дозвољене граничне и толерантне вредности за један дан.

Анализирајући резултате испитивања параметара квалитета ваздуха на територији Града Сремске Митровице, на мерном месту зграда Завода за јавно здравље Сремска Митровица, улица Стари шор 47, може се закључити:

1) Појединачне дневне концентрације суспендованих честица ПМ 10 током 2019. године кретале су се од $3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ до $142 \mu\text{g}/\text{m}^3$. У току године евидентирано је 45 дана са појединачним концентрацијама суспендованих честица ПМ 10 преко дозвољене граничне вредности за један дан и 19 дана са појединачним концентрацијама суспендованих честица ПМ 10 преко дозвољене толерантне вредности за један дан. Средња годишња вредност имисије суспендованих честица ПМ 10 износила је $32,25 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу граничну вредност ($\text{GV} \times \text{година}$ за насељена подручја од $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Добијена вредност није прешла дозвољену средњу годишњу толерантну вредност ($\text{GV} \times \text{година}$ за насељена подручја од $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Праћење мониторинга мерења **буке** : У 2018. години локална самоуправа града Сремска Митровица једина је започела мониторинг мерења буке у животној средини. Завод за јавно здравље Сремска Митровица током 2019. године извршио је снимање и

анализу стања буке у животној средини на територији Града Сремска Митровица и то на пет мерних места, од марта до децембра 2019. године. Мерна места су: испред главне поште у центру града у улици Краља Петра I, затим насеље Матије Хуђи, Северни бедем и испред маркета, Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми METALFER STEEL MILL, затим мерно место Променада број 14 и мерно место поред зграде Топлификације, Змај Јовина 26.

Закључак и анализа по мерним местима

Ниво буке за дан

1. Мерно место број 1 – Испред главне поште у центру града, улица Краља Петра I. Мерно место – испред главне поште у центру града, улица Краља Петра I припада Зони 5. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 65 dB, а меродавни дневни ниво у току 10 месеци прелазио је граничну вредност буке за дан само у априлу месецу.
2. Мерно место број 2 – Насеље Матије Хуђи, Северни бедем, испред маркета. Ово мерно место припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 55 dB, а меродавни дневни ниво у току 10 месеци прелазио је граничну вредност буке за дан у марту, априлу, мају, јуну, јулу и августу месецу.
3. Мерно место број 3 – Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми METALFER STEEL MILL. Ово мерно место припада Зони 6. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 65 dB, а меродавни дневни ниво у току 10 месеци није прелазио граничну вредност буке за дан.
4. Мерно место број 4 – Променада испред броја 14. Ово мерно место припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 55 dB, а меродавни дневни ниво у току 10 месеци прелазио је граничну вредност буке за дан у јуну месецу.
5. Мерно место број 5 – Поред зграде Топлификације, Змај Јовина број 26. Ово мерно место припада Зони 2. где је гранична вредност буке на отвореном простору за дан 50 dB, а меродавни дневни ниво у току 10 месеци прелазио је граничну вредност буке за дан у свим месецима осим у мају месецу.

Ниво буке за вече

1. Мерно место број 1 – Испред главне поште у центру града, улица Краља Петра I. Ово мерно место припада Зони 5. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 65 dB, а меродавни вечерњи ниво у току 10 месеци није прелазио граничну вредност буке за вече.
2. Мерно место број 2 – Насеље Матије Хуђи, Северни бедем, испред маркета. Ово мерно место припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 55 dB, а меродавни вечерњи ниво у току 10 месеци прелазио је граничну вредност буке за дан у марту, априлу, мају, јуну и октобру месецу.
3. Мерно место број 3 – Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми METALFER STEEL MILL. Ово мерно место припада Зони 6. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 65 dB, а меродавни вечерњи ниво у току 10 месеци прелазио је граничну вредност буке за вече у априлу месецу.
4. Мерно место број 4 – Променада испред број 14. Ово мерно место припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 55 dB, а меродавни вечерњи

ниво у току 10 месеци прелазео је граничну вредност буке за вече само у јуну и августу месецу.

5. Мерно место број 5 – Поред зграде Топлификације, Змај Јовина број 26. Ово мерно место припада Зони 2. где је гранична вредност буке на отвореном простору за вече 50 dB, а меродавни вечерњи ниво у току 10 месеци прелазео је граничну вредност буке за вече у свим месецима осим у мају, септембру и децембру месецу.

Ниво буке за ноћ

1. Мерно место број 1 – Испред главне поште у центру града, улица Краља Петра I. Ово мерно место припада Зони 5. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 55 dB, а меродавни ноћни ниво буке прелазео је граничне вредности буке за ноћ само у јуну месецу.

2. Мерно место број 2 – Насеље Матије Хуђи, Северни бедем, испред маркета. Ово мерно место припада Зони 3. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 45 dB, а меродавни ноћни ниво у току свих 10 месеци прелазео је граничну вредност буке за ноћ.

3. Мерно место број 3 – Румски друм испред броја 53 код транспортног прилаза фирми METALFER STEEL MILL. Ово мерно место припада Зони 6. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 55 dB, а меродавни ноћни ниво буке није прелазео граничне вредности буке за ноћ.

4. Мерно место број 4 – Променада испред број 14. Ово мерно место припада Зони 1. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 45 dB, а меродавни ноћни ниво у току 10 месеци 2019. године није прелазео граничну вредност буке за ноћ само у септембру, октобру и децембру месецу.

5. Мерно место број 5 – Поред зграде Топлификације, Змај Јовина број 26. Ово мерно место припада Зони 2. где је гранична вредност буке на отвореном простору за ноћ 45 dB, а меродавни ноћни ниво у току 10 месеци 2019. године прелазео је граничну вредност буке за ноћ у свим месецима осим у септембру месецу.

Промоција здравља и здравствено васпитање

Промоција здравља подразумева процес оспособљавања људи да повећају контролу над својим здрављем, да га унапреде, комбинацијом здравственог васпитања и других организационих, политичких и економских програма формираних тако да потпомогну промене у понашању и животној средини који воде ка здрављу. Промоција здравља није задатак само здравственог сектора и здравствених радника, они имају улогу иницијатора, али је потребно укључивање и свих других сектора пољопривреде, индустрије, трговине, образовања... С тога је програм промоције здравља на територији Сремског округа реализован у сарадњи са низом партнерских организација и институција.

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ
ул. Стари шор 47, 22000 Сремска Митровица

e-mail: info@zdravlje-sm.org.rs
web: www.zdravlje-sm.org.rs

Тел: 022/610-511

Тел/Факс: 022/636-509

Жиро рачун: 840-209667-75

Здравствено-промотивне кампање из Календара јавног здравља

У оквиру програма од Општег интереса Министарства здравља спроводи се 10 националних кампања за промоцију здравља: Национални дан без дуванског дима, Национални месец борбе против рака, Светски дан вода, Светски дан здравља, Недеља здравља уста и зуба, Светски дан без дуванског дима, Светска недеља подршке дојењу, Светски дан срца, Октобар месец правилне исхране, Светски дан борбе против HIV/AIDS. Поред тога обележавају се и други значајни датуми из Календара јавног здравља а у складу са сликом здравља становништва и потребама локалних заједница. У 2019. години, у Сремском округу, спроведено је укупно 32 кампање које су предвиђене Календаром јавног здравља, а које су имале за циљ подизање нивоа свести и информисање заједнице о одређеним здравственим проблемима, мотивацију и утицај на промену понашања и стицање вештина, унапређење развоја партнерства. У оквиру свих обележавања, организована су: предавања, трибине, базари здравља, стручни састанци, конференције за медије, новински чланци, гостовања релевантних стручњака, припремљена су и дистрибуирана здравствено васпитна средства и едукативни материјал. На основу подељеног материјала, процењено је, да је приликом обележавања свих активности, обухваћено око 21.031 особа.

Израда и дистрибуција здравствено васпитних средстава

У 2019. години, материјал који се користио за обележавање значајних датума, добијен је од стране референтних установа „др Милан Јовановић Батут“ и Института за јавно здравље Војводине-Нови Сад, и то 17.205 примерака, а исти је достављен свим здравственим установама као и свим партнерима на терену. Завод за јавно здравље Сремска Митровица додатно је штампао још 5.310 примерака свих здравствено васпитних средстава. Домови здравља Сремског округа, за потребе обележавања датума и спровођења активности из области промоције здравља, израдили су око 4.597 примерака промотивног материјала. Материјал је подељен целокупном становништву, деци у предшколским установама, ђацима у основним и средњим школама, наставницима, васпитачима, професорима...

Едукација едукатора и становништва за промоцију здравља

На подручју Сремског округа у 2019. години, према подацима са којима располаже Завод за јавно здравље Сремска Митровица, а добијених од здравствених установа, организована су предавања на 55 различитих тема за становништво, а процена је да је обухваћено око 30.107 грађана. Када су у питању образовне институције ситуација је следећа: у предшколским установама обухваћено је око 4.537 предшколске деце, затим у основним школама око 9.915, а у средњим школама процена је да је обухваћено око 4.995 ђака. Број одржаних едукација едукатора у Сремском округу је 59 којима је обухваћено 958 лица, а само Завод за јавно здравље Сремска Митровица у 2019. години спровео 32 едукације едукатора којима је обухваћено 753 учесника.

Континуирани рад са медијима

У Сремском округу постоји 4 ТВ станице, 7 радио станица и 5 новинских медија. У 2019. години, на подручју Срема реализовано је много активности и било је доста медијских садржаја који су повезани са промоцијом здравља, и то: 145 ТВ прилога, 72 радио оглашавања, 171 новински чланак и 18 конференција за новинаре. На сајтовима установа, објављено је 156 корисних и значајних информација, од чега је 87 на сајту Завода за јавно здравље Сремска Митровица. Завод за јавно здравље Сремска Митровица у сарадњи са референтним институцијама, организовао је 3 конкурса за ликовне и литерарне радове, поводом обележавања значајних датума из Календара јавног здравља (здрава исхрана-Октобар месец правилне исхране, обележавања Недеље здравља уста и зуба и Обележавања недеље дојења). Било је укупно 916 радова, од чега 856 ликовних радова и 60 литерарних радова. Освојено је велики број награда на Републичком нивоу такмичења. На конкурсима поводом обележавања Светске недеље дојења и Националне недеље промоције дојења под слоганом “Подржи дојење – оснажи родитеље. Сада и убудуће” са територије Сремског округа освојено је чак 17 појединачних награда за ликовне радове и 1 награда за групни рад, а 5 појединачних награда за литерарне радове. На конкурсима поводом обележавања кампање Октобар месец правилне исхране и 16. октобар – Светски дан хране под слоганом “Правилна исхрана - доступна и приступачна свима. За свет без глади” са подручја нашег округа освојено је 17 појединачних награда за ликовне радове и 1 награда за групни рад, а 2 појединачне награде освојене су за литерарне радове.

ЗАКЉУЧЦИ:

1. Демографске карактеристике- уочава се мањи број становника, у односу на процену броја становника из 2018. године (процена броја становника достављена од стране Института за јавно здравље Србије-Батут).
2. Стопа наталитета је ниска, а стопа морталитета је висока. Као последица већег броја умрлих од рођених долази до негативног природног прираштаја.
3. Изражено је старење становника, а на то указује и процентуално учешће особа старих 65 и више година у укупном броју становништву, што утиче и на здравствену слику становништва.
4. Водећи узроци смртности одраслог становништва у 2019. години су: на првом месту болести крвотока, затим малигне болести- тумори, а на трећем месту су болести система за дисање, потом болести нервног система и болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма. У најзначајније узроке ванболничког морбидитета спадају масовне незаразне болести (МНБ) и то: кардиоваскуларне болести, затим група обољења под називом Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом, болести система за дисање, а код радно активног становништва и болести мишићно-коштаног система и везивног ткива. У ванболничком морбидитету деце предшколског и школског узраста водећа група болести у предшколском а и у школском узрасту су болести система за дисање, фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом, а у морбидитету жена прво место заузима група

Фактори који утичу на здравствено стање и контакт са здравственом службом, на другом месту су болести мокраћно полног система, затим трудноћа, рађање и бабиње и тумори.

5. Вакцинални обухват према извештају епидемиолошке службе је незадовољавајући (за горе поменуте вакцине).
6. Није било хидричних епидемија у 2019. години. За одређена одступања приликом испитивања дате су препоруке.
7. Не постоје прецизни подаци о начинима депоновања чврстог отпада као и о хигијенском стању истих у сеоским насељима.
8. Уочено је, да је само Град Сремска Митровица вршио мерење квалитета ваздуха и мерење буке у сарадњи са Заводом за јавно здравље Сремска Митровица, док остале општине са територије округа нису вршиле ова испитивања.
9. У појединим дечијим вртићима постоји проблем преопетрећености објеката већим бројем деце од оптималног.
10. И поред тешке ситуације, мигрантске кризе, током сви претходних година па и у 2019. години није дошло до нарушавања слике здравственог стања становништва округа, у смислу обољевања од заразних болести и појаве епидемија, што је одраз квалитетног и стручног рада Завода за јавно здравље Сремска Митровица и свих релевантних партнера у оваквим ситуацијама. Све то указује на адекватно функционисање здравственог система на територији Сремског округа.

ПРИОРИТЕТИ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА

1. Неповољно демографско кретање становништва захтева дефинисање и спровођење мера и активности у циљу повећања наталитета.
2. Најзначајнији фактори који доприносе настанку масовних незаразних болести (МНБ) су ризична понашања (неправилна исхрана и са њом повезана гојазност, повишене масноће у крви, повишен шећер у крви, смањена физичка активност, пушење, злоупотреба алкохола...). Сви ови фактори могу се ставити под контролу интензивирањем промотивно-превентивних мера и активности. Такође се морају назначити јасни задаци за спровођење стратегија са нагласком на мултисекторску сарадњу.
3. Успостављени су регистри за акутни коронарни синдром, шећерну болест и малигне болести. Да би се добро проценио број оболелих и умрлих на бази ових података и регистара потребна је боља и квалитетнија регистрација оболелих од ових болести и евентуално увођење регистара за остале хроничне незаразне болести. Потребна је адекватна, боља и ажурнија достава података од стране здравствених установа Сремског округа у Завод за јавно здравље Сремска Митровица.
4. Програме промоције здравља треба прилагодити локалним потребама и могућностима, водећи рачуна о различитим друштвеним, културним и економским факторима. Промоција здравља кроз мултисекторску сарадњу помаже развој и појединца и друштва тако што обезбеђује адекватне информације и образовање у области здравља.
5. Имплементирати програме превенције најучесталијих обољења, посебно кардиоваскуларних болести и малигну неоплазми, као водећих узрока смрти

- становништва. Спроводити све активности предвиђене скринингом на одређене болести (рак грлића материце, дојке и колоректалног карцинома).
6. Побољшати квалитет података морталитетне статистике, едукацијом свих који учествују у процесу шифрирања узрока смрти, те побољшати сарадњу између институција које учествују у процесу прикупљања и обраде ових података.
  7. Потребно је повећати вакцинални обухват становништва- едукација целокупног становништва о значају вакцина у циљу спречавања настанка одређених болести.
  8. Добијени микробиолошки параметри који су неодговарајући у одређеним узорцима воде, указују на евентуалне пропусте у систему дистрибуције воде што је могуће решити на терену, а по добијању резултата (испирањем мреже, хлорисањем). За све неисправне узорке, у стручном мишљењу лекара специјалисте хигијене дат је предлог мера за превазилажење проблема.
  9. Неопходно је решити питање диспозиције чврстих отпадних материја са подручја Сремског округа изградњом хигијенских деопонија. Такође је неопходно решити питање диспозиције чврстих отпадних материја на хигијенски начин како у руралним срединама тако и у сеоским подручјима.
  10. Потребно је интензивирати активност формирања катастра загађивача.
  11. Препорука је да се мерење квалитета ваздуха и мерење буке настави са градом Сремска Митровица, али да се прошири сарадња осталих општина са Заводом за јавно здравље Сремска Митровица, уколико је то могуће обзиром на присуство других институција/приватни сектор/ а све у циљу сачињавања ширих анализа на вишегодишњем нивоу и тиме указати на штетности по здравље становништва.
  12. Неопходно је стално спровођење активности усмерене на унапређењу здравствено-информационог система здравствених установа.
  13. Сарадња и укључивање медија могу се искористити за пропагирање здравог начина живота. С тога треба све више интензивирати сарадњу са медијима.
  14. Када је у питању превентивна здравствена заштита, потребно је повећати одзив становништва на систематске прегледе као значајне мере у откривању болести и поремећаја здравља свих добних група становништва и то: интензивирањем превентивног рада свих изабраних лекара, спровођењем различитих едукација, предавања, укључивањем средстава јавног информисања...
  15. Све активности потребно је реализовати тимским радом, мултисекторском сарадњом и мултидисциплинарним приступом. Развијати партнерске односе са свим сегментима у друштву (радне организације, локална заједница, социјална заштита, невладине организације, средства информисања, систем образовања...)